

PASŪTĪJUMS: Pakalpojuma Līgums Nr. 2018-VIDE/1515-02 (04.09.2018.)

PASŪTĪTĀJS: SIA "KVL Baltic"
Amatas iela 13, Mārupe, Mārupes novads, LV-2167

IZPILDĪTĀJS: SIA „Firma L4”
Jelgavas iela 90, Rīga, LV–1004

OBJEKTS: Ietekmes uz vidi novērtējums dīkšaimniecības izveidei un ar to saistītai derīgo izrakteņu ieguvei

IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Paredzētajai darbībai

**Dīkšaimniecības izveide un ar to saistītā
derīgo izrakteņu ieguve zemes īpašumos
“Liellauki” un “Strautmaļi”, Mārupes novadā**

Ziņojuma kopsavilkums

Rīga, 2019

IEVADS

Paredzētā darbība ir dīķsaimniecības izveide un ar dīķu ierīkošanu saistītā smilts ieguve Mārupes novada zemes īpašumos „Liellauki” (nekustamā īpašuma kadastra Nr. 8076 011 1455, zemes vienības kadastra apzīmējums Nr. 8076 011 0699) un nekustamais īpašums „Strautmaļi” (nekustamā īpašuma kadastra Nr. 8076 011 0112).

Šis ietekmes uz vidi novērtējums veikts pamatojoties uz Pakalpojuma līgumu starp SIA “Firma L4” un SIA “KVL Baltic” par ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanu paredzētajai darbībai. IVN procesā piesaistītie izpildītāji: LVĢMC veica prognozētā gaisa piesārņojuma aprēķinus un izkliedes modelēšanu, SIA “Vides eksperti” veica trokšņa emisiju aprēķinus un trokšņa izplatības modelēšanu, Dr.ģeogr. Inese Silamiķe (vaskulāro augu, mežu un virsāju, purvu, zālāju biotopu eksperte) veica teritorijas bioloģiskās daudzveidības izpēti un sniedza atzinumu par paredzētās darbības ietekmju būtiskumu, eksperts ornitologs Rolands Lebusss veica teritorijas ornitoloģisko vērtību izpēti, novērtēja paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz tām, kā arī iespējamo ietekmi uz lidostas Rīga lidmašīnu pacelšanās/nolaišanās trases drošību, sadarbībā ar Dr.geol. Igoru Levinu veikta hidroģeoloģiskā modelēšana un izvērtēta paredzētās darbības prognozējamā ietekme uz pazemes hidrosfēru.

Ietekmes uz vidi novērtējums tiek veikts saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumiem Nr.18 „Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi un akceptē paredzēto darbību”, kā arī Vides pārraudzības valsts biroja Programmu Nr. 5-03/4 (20.07.2018.) ietekmes uz vidi novērtējumam dīķsaimniecības izveidei un derīgo izrakteņu ieguvei Mārupes novadā (IVN Ziņojuma pielikums Nr.1).

Paredzētā darbība ietver 3 etapus:

1. Smilts materiāla izrakšana, veicot to bez pazemes ūdens līmeņa pazemināšanas ar ekskavatoru un zemessmēlēju;
2. Zivju dīķa aprīkošana un teritorijas labiekārtošana;
3. Zivju dīķa ekspluatācija.

Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izvērtēti divi alternatīvie risinājumi:

1. Ekstensīvs ganību dīķis ar rekreācijas un maksātkerēšanas funkcijām, ganāmpulku atjaunojot pakāpeniski. Netiek plānota periodiska dīķa nosusināšana, lai nodrošinātu zivju izķeršanu un ganāmpulka 100% atjaunošana vienlaicīgi. Ganāmpulka atjaunošanu veic pakāpeniski
2. Daļēji intensīvas zivkopības ražošanas ganību dīķis, kurš periodiski (reizi 2-3 gados) tiek pilnībā nosusināts, veikta visu zivju izķeršana, dīķa tīrīšana. Pēc tam dīķis tiek uzpildīts no jauna un tiek ielaists jauns zivju ganāmpulks.

Izvērtējuma procesā darbības ierosinātais pieņemis lēmumu īstenot 1.alternatīvo risinājumu. To īstenojot paredzētā darbība – zivju dīķa ierīkošana un ekspluatācija tiešā veidā neapdraudēs apkārtnes dabas vērtību saglabāšanos un neradīs kaitējumu tuvākajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Prognozētās ietekmes uz gaisa kvalitāti un trokšņa līmeņa izmaiņas paredzētās darbības pieguļošajās teritorijās nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības. Veicot hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņu modelēšanu, konstatēts, ka paredzētās darbības īstenošanas iespējamā ietekme uz gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļumu ārpus paredzētās darbības teritorijas nepārsniedz 0,2 m, kā arī netiks ietekmēta tuvumā esošo mājvietu ūdensapgāde.

1. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS UN DARBĪBAS VIETAS IZVĒLES ARGUMENTĒTS PAMATOJUMS

Paredzētās darbības īstenošanai – dīkšsaimniecības izveidei izvēlēta teritorija ietver 2 zemes īpašumus „Liellauki” (nekustamā īpašuma kadastra Nr. 8076 011 1455, zemes vienības kadastra apzīmējums Nr. 8076 011 0699, platība 10,72 ha) un nekustamais īpašums „Strautmaļi” (nekustamā īpašuma kadastra Nr. 8076 011 0112, platība 34,42 ha) Mārupes novadā. Darbības ierosinātājs SIA “KVL Baltic” jau ir īstenojis viena zivju dīķa ierīkošanu Mārupes novadā nekustamajā īpašumā “Viesītes”. Šobrīd tiek veikta zivju dīķa ierīkošana īpašumos “Jaunviesītes” un “Lielstraumes”. Tādējādi darbības ierosinātajam ir pieredze un spējas ierīkot un uzturēt dīkšsaimniecību ar reģistrētu zivju ganāmpulku.

Paredzētās darbības atrašanās vieta, tās ģeoloģiskā uzbūve, hidroloģiskais un hidroģeoloģiskais režīms ir piemēroti zivju dīķa ierīkošanai:

- Teritorijā ir augsts gruntsūdens līmenis;
- Esošā meliorācijas sistēma ir aizaugusi un nedarbojas;
- Teritorijā izplatīti ūdeni labi caurlaidīgi smilts nogulumi, kas nodrošina ūdens pieteci sausajā gada laikā;
- Teritorijai raksturīgs humīdais klimats, atmosfēras nokrišņu apjoms pārsniedz iztvaikošanu, kā rezultātā nokrišņi nodrošina dīķu papildināšanos ar ūdeni.

Paredzētās darbības teritorija ir neapdzīvota, Mārupes novada plānojumā ietverta Lauksaimniecības zemju funkcionālajā zonā, kur viens no plānotajiem atļautajiem lietošanas veidiem ir dīkšsaimniecības izveide.

Paredzētās darbības vieta nerobežojas ar apdzīvotām teritorijām, tādējādi dīkšsaimniecības ierīkošana un uzturēšana nerada negatīvu ietekmi uz iedzīvotāju dzīves apstākļiem.

Paredzētās darbības teritorijā neatrodas un tā nerobežojas ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Teritorijas izpētē nav konstatēti īpaši aizsargājami biotopi vai sugas, tajā neatrodas un tā tieši nerobežojas ar mikroliegumiem vai īpaši aizsargājamiem dabas objektiem.

Paredzētās darbības teritorijā vai tai pieguļošajās platībās nav kultūrvēsturisku vai arhitektonisku pieminekļu.

Paredzētās darbības teritorija nav noteikta par ainaviski vērtīgu teritoriju. Daļēji apstrādātas lauksaimniecības zeme un daļēji aizaugušas lauksaimniecības zemes nomaina ar dīķu teritoriju neatstās nelabvēlīgu ietekmi uz ainavu. Piemēram, Paredzētās darbības ierosinātāja izveidotais zivju dīķis īpašumā “Viesītes” ir ainaviski augstvērtīgs un kalpo kā rekreācijas objekts.

Nemot vērā visu iepriekš minēto, var secināt, ka paredzētās darbības teritorija izvēlēta veiksmīgi un netiek konstatēti limitējoši vai aizliedzoši faktori zivju dīķu ierīkošanai un izmantošanai šajos zemes īpašumos.

2. **VIDES AIZSARDZĪBAS NORMATĪVO AKTU PRASĪBAS UN PAREDZĒTĀS DARBĪBAS ATBILSTĪBA TĀM**

Izvērtējot Latvījā spēkā esošos normatīvos aktus, kā arī Latvījai saistošos starptautīskos dokumentus, konstatēts, ka paredzētā darbība nav pretrunā ar normatīvajos aktos noteīkto.

Paredzētā darbība – vīdei draudzīgas dīķsaimniecības attīstība un akvakultūras audzēšana saistās ar vīspārējās EK politiku zīvsaimniecības jomā.

Paredzētā darbība atbīlst Mārupes novada attīstības plānošanas dokumentos noteīktajam:

- Mārupes novada līgtspējīgas attīstības stratēģīja 2013.-2026.gadam;
- Mārupes novada attīstības programma 2013. – 2019. gadam,
- Mārupes novada teritorījas plānojums 2014. – 2026. gadam,

Paredzētā darbība atbīlst arī Akvakultūras daudzģadu stratēģīskajām pamatnostādņēm 2014. – 2020. gadam

3. **PAREDZĒTĀS DARBĪBAS RAKSTUROJUMS**

Paredzētās darbības īerosīnātājs SIA “KVL Baltic”.

Paredzētā darbība – dīķsaimniecības īzveīde, kas īetver vairāķas savstarpēji saistītas darbības.

1. Smīlts materiāla īzrakšana;
2. Dīķa aprīķošana un teritorījas labīekārtošana;
3. Zīvķu dīķa ekspluatāķīja.

Paredzētās darbības īetvaros esošā lauksaimniecības zemē, kur vīens no plānotās (atļautās) darbības veīdīem īr dīķsaimniecības īzveīde, tīks īerīķots dīķis akvakultūras audzēšanai. Lai to īstenotu, vīena no palīģdarbībām īr – zemes dzīļu īzmantošana - grunts, šajā gadīķumā augsnes un smīlts īzrakšana dīķa teritorījā. Darbībai, jāsāņem zemes dzīļu īzmantošanas līcence (atļauķa) normatīvajos aktos noteīktajā ķārtībā, kā arī:

- a. Tīek veīķta ģeoloģīskā un hīdroģeoloģīskā īzpēte;
- b. Tīek īzstrādāts projekts;
- c. Saskaņā ar projektu, tīek veīķta zemes apauguma un auglīģā augsnes slāņa noņēmšana, to uzģlabāģot vaļņos ap dīķa īerīķošanas teritorīķķ;
- d. Līdz dīķa plānotajam dziļumam tīek veīķta grunts īzrakšana (īzsūkņēšana);
- e. īzraktā grunts pakāpenīski tīek īzvesta no dīķīem pieģuļošās teritorījas (realīzēta);

Pēc grunts īzņemšanas tīek veīķta dīķķu aprīķošana un tīem pieģuļošās teritorījas labīekārtošana, darbī tīek veīķti saskaņā ar īzstrādātu un akceptētu būvprojektu un būvatļauķķ. Paredzēta zīvķķu ganīķķu dīķķa īzveīde. Ekspluatāķījā optimāli īr dīķķī, ķuru platība nepārsnīdz 50 ha.

Lai uzsāktu uzņēmējdarbību akvakultūrā, ir noteikts administratīvais process:

Dīķsaimniecības un zivju ganāmpulka uzturēšana tiek veikta saskaņā ar PVD izvirzītām prasībām un atbilstoši VVD Lielrīgas RVP izsniegtajā C kategorijas piesārņojošas darbības veikšanas apliecinājumā ietvertajām prasībām.

Paredzēto darbību plānots veikt Mārupes novadā, nekustamajā īpašumā „Liellauki” (nekustamā īpašuma kadastra Nr. 8076 011 1455, zemes vienības kadastra apzīmējums Nr. 8076 011 0699, platība 10,72 ha) un nekustamajā īpašumā „Strautmaļi” (nekustamā īpašuma kadastra Nr. 8076 011 0112, platība 34,42 ha).

Reālā dīķsaimniecības ietvaros veidoto dīķu platība un izvietojums tiks noteikta būvprojektā. Dīķu izvietojums zemes īpašumā tiks noteikts ievērojot aizsargjoslas gar Dzilnupi un aizsargjoslu gar koplietošanas ūdens noteku, ievērojot ceļa servitūtu, kā arī dīķa malas atradīsies vismaz 10 m no zemes īpašuma robežas. Aizsargjosla gar Dzilnupi kā valsts nozīmes ūdens noteku saskaņā ar VSIA Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi 25.04.2017. tehniskajos noteikumos NR.Z-2017-430 noteikta 10 m no ūdens notekas kroles, savukārt Mārupes novada teritorijas plānojumā tā noteikta 50 m plata josla katrā krastā. Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 37.pantā noteikto, virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās nav aizliegta jaunu ūdensobjektu ierīkošana.

Dīķsaimniecības izveidei tiks saņemta būvatļauja un izstrādāts būvprojekts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Tiktāl, ciktāl zivju dīķa ierīkošana ir saistīta ar smilts izrakšanu tā teritorijā, tiks ievērotas likumā “Par zemes dzīlēm” un tam pakārtotajos normatīvajos aktos ietvertās prasības, tai skaitā ievērojot aizliegumu veikt derīgo izrakteņu ieguvu 10 m platā joslā.

Paredzēto darbību plānots īstenot paredzētās darbības ierosinātajam SIA “KVL Baltic”, zemes īpašumā „Liellauki” un zemes īpašumā “Strautmaļi, kurš pieder fiziskai personai. Kopējā paredzētās darbības īstenošanai izmantojamās zemes platība sastāda 45,14 ha. Tai pat laikā izstrādājot dīķsaimniecības projektu jāievēro zemes īpašumos noteiktie apgrūtinājumi un aizsargjoslas.

Gan īpašums “Liellauki”, gan “Strautmaļi” robežojas ar zemes īpašumiem, kuru izmantošanas veids ir lauksaimniecības zeme. Kā “Liellauku”, tā “Strautmaļu” īpašumos pagājušajā gadsimtā ir izveidotas segtās drenāžas sistēmas. Ņemot vērā IVN procesā veiktās papildus izpēti un modelēšanas datus, darbības īstenošana ne dīķu ierīkošanas procesā, ne turpmākajā to ekspluatācijas procesā nerada apgrūtinājumus vai aprobežojumus pieguļošo teritoriju izmantošanai lauksaimnieciskajai ražošanai, nerada būtisku ietekmi uz to vides stāvokli.

Dīķu ierīkošana īpašumos “Liellauki” un “Strautmaļi” nerada izmaiņas pieguļošo zemes platību, kas ir lauksaimniecības zemes, izmantošanai, vai papildus nosacījums vai aprobežojumus to izmantošanai.

Derīgā izrakteņa ieguves karjera teritorijas sagatavošanai un derīgā izrakteņa ieguvei normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā tiks izstrādāts Karjera izstrādes tehniskais projekts, kas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā tiks akceptēts atbildīgajās valsts un pašvaldības institūcijās. Tehniskā projekta izstrāde tiks uzsākta pēc ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras pabeigšanas, paredzētās darbības akcepta Mārupes novada domē. Tehniskā

projekta izstrādē tiks ņemtas vērā Vides pārraudzības valsts biroja Atzinumā par Ziņojumu ietvertās obligātās prasības un rekomendācijas paredzētās darbības īstenošanai, normatīvajos aktos noteiktās prasības, kā arī pašvaldības un valsts institūciju tehniskajos noteikumos ietvertās prasības un licences zemes dzīļu izmantošanai prasības.

Karjera izstrādes tehniskajā projektā jebkurā gadījumā iekļaujamās šādas sadaļas:

- Vispārīgā daļa,
- Ieguves vietas ekspluatācija,
- Derīgo izrakteņu apstrādes tehnoloģiskā shēma, kā arī ieguves un apstrādes atlikumu novietošana, apsaimniekošana un, ja nepieciešams, to rekultivācija;
- Speciālās prasības,
- Rekultivācija;
- Darba aizsardzības un ugunsdrošības pasākumi.

Lai teritoriju sagatavotu dīķa ierīkošanai un ar to saistītajai derīgā izrakteņa, smilts ieguvei, nav nepieciešams veikt zemes lietošanas veida maiņu, jo darbība paredzēta lauksaimniecības zemē, kuras viens no izmantošanas veidiem – dīķsaimniecība.

Dīķa ierīkošana un derīgo izrakteņu ieguve tiks veikta pakāpeniski radiāli darbību uzsākot izpētītajā atradnes “Liellauki” teritorijā, paralēli veicot ģeoloģisko izpēti “Strautmaļi” teritorijā. Darbības īstenošanai nav nepieciešamas papildus teritorijas.

Teritorijā smilts materiāla izrakšanas laikā nav nepieciešams izveidot administratīvo un uzturēšanās bāzi – tāda ir izveidota netālu esošajā SIA “KVL Baltic” piederošā īpašumā “Jaunviesītes”, kur pabeigta dīķu ierīkošana un uzsākta pakāpeniska rekultivācija un dīķa aprīkošana.

Tā kā ieguvi plānots veikt nepazeminot pazemes ūdens līmeni, nav nepieciešamība veidot ūdens atsūkņēšanas un novadīšanas sistēmu.

Atradrnē tiks iegūts derīgais izraktenis - smilts. Derīgā izrakteņa ieguve tiks veikta zem pazemes ūdens līmeņa, to nepazeminot.

Jau sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma procesā, izvērtējot 2 alternatīvas tehnoloģijas – ieguves laikā pazemināt pazemes ūdens līmeni, veicot karjera ūdens atsūkņēšanu un veikt ieguvi virs un zem pazemes ūdens līmeņa, to nepazeminot, ir pieņemts lēmums veikt derīgo izrakteņu ieguvi, nepazeminot pazemes ūdens līmeni.

Smilts izrakšanai tiks izmantoti tehniskie līdzekļi jau šobrīd tiek izmantoti smilts ieguvei īpašumā “Jaunviesītes” un “Lielstraumes”. Pēc dīķa izrakšanas šajā īpašumā, tie paši tehniskie līdzekļi tiks izmantoti īpašumos “Liellauki” un “Strautmaļi”. Tādējādi kopējais izmantoto tehnisko līdzekļu daudzums un arī transportējamais smilts materiāla daudzums nepalielinās, uzsākot smilts ieguvi jauno dīķu izveidošanas vietās.

Ar ekskavatoru smilts tiks iegūta virs pazemes ūdens līmeņa un zem pazemes ūdens līmeņa, dziļumā, kuru aizsniedz izmantotā ekskavatora kauss atkarībā no izvēlēta tehniskā līdzekļa veida, vidēji 1,5 m – 2,0 m dziļumam.

Smilts ieguve zem pazemes ūdens līmeņa tiks veikta ar zemes sūcēju. Zemes sūcējs atrodas uz pontona ieguves baseinā, kurš izveidojies pēc smilts materiāla ieguves ar ekskavatoru. Zemes sūcējs veic ieguvu dziļāk par ekskavatora aizsniegto dziļumu, līdz vidējam akceptēto smilts krājumu ieguluma dziļumam, kas ir 6,0 m.

Gatavā produkcija tiek izvesta ar autotransportu (pašizgāzējiem), iekraujot ar frontālo iekrāvēju. Atradnes teritorijā nav plānots veikt papildus derīgā materiāla apstrādi (sijāšanu vai skalošanu).

Ieguves apjomi atradnē ir atkarīgi no ekonomiskās situācijas un pieprasījuma. Šajā projekta attīstības stadijā nav iespējams sniegt precīzus aprēķinus par smilts materiāla pieprasījumu – izstrādi atradnes izstrādes procesā definējot ieguves apjoma aptuveni 10 gadu, gada, mēneša, dienas vidējo lielumu. Vidējais plānotais ieguves apjoms gadā 50 - 100 tūkst. kubikmetri. Tā kā ieguve plānota tikai siltajā gada laikā (aprīlis līdz novembris), vidējais ieguves apjoms mēnesī ir 5700 kubikmetrus smilts materiāla, vidējais ieguves apjoms dienā – 280m³.

Ieguves laika grafiks arī lielā mērā būs atkarīgs no pieprasījuma un iespējām realizēt smilts materiālu. Gada griezumā ieguve tiks veikta siltajā gada laikā, prognozējami no aprīļa līdz novembrim, pārtraucot ieguves darbus laikā, kad iespējama dienas vidējā temperatūra zem nulles. Šajā laikā tiks uzkrāti maksimālie apjomi krautnē, no kurienes atkarībā no pieprasījuma materiāla izvešanu var veikt arī laikā, kad ieguve nenotiek.

Ieguves darbi plānoti: darba dienās, darba laikā, laika posmā no 8:00 – 19:00; siltajā gada laikā (orientējoši no aprīļa līdz novembrim). Savukārt materiāla transports iespējams laika posmā no 8:00 – 19:00, darba dienās.

Tādējādi kopumā var prognozēt, ka ieguves darbi un materiāla izvešana tiks veikta darba dienās (5 dienas nedēļā) laikā no plkst. 8.00 līdz 19.00, nepieļaujot darbu veikšanu normatīvajos aktos noteiktajās vakara un nakts stundās, kas novērš trokšņu traucējumus vakara, nakts stundās un brīvdienās, tai skaitā svētku dienās. Kā arī tiks ievērotas uz transportēšanas maršrutiem uzstādītās ceļa zīmes.

Karjera izstrāde tiks uzsākta esošā dīķa teritorijā, pakāpeniski radiāli virzoties rietumu virzienā. Vispirms dīķis tiek veidots “Liellauki” teritorijā, pakāpeniski pārejot uz “Strautmaļi” teritoriju, kur smilts izrakšanu varēs uzsākt pēc ģeoloģiskās izpētes veikšanas, krājumu akceptācijas un zemes dzīļu izmantošanas licences saņemšanas.

Izraktās smilts atbērtnes tiks ierīkotas saskaņā ar ieguves projektu, to izvietojums mainīsies, palielinoties izraktā dīķa platībai.

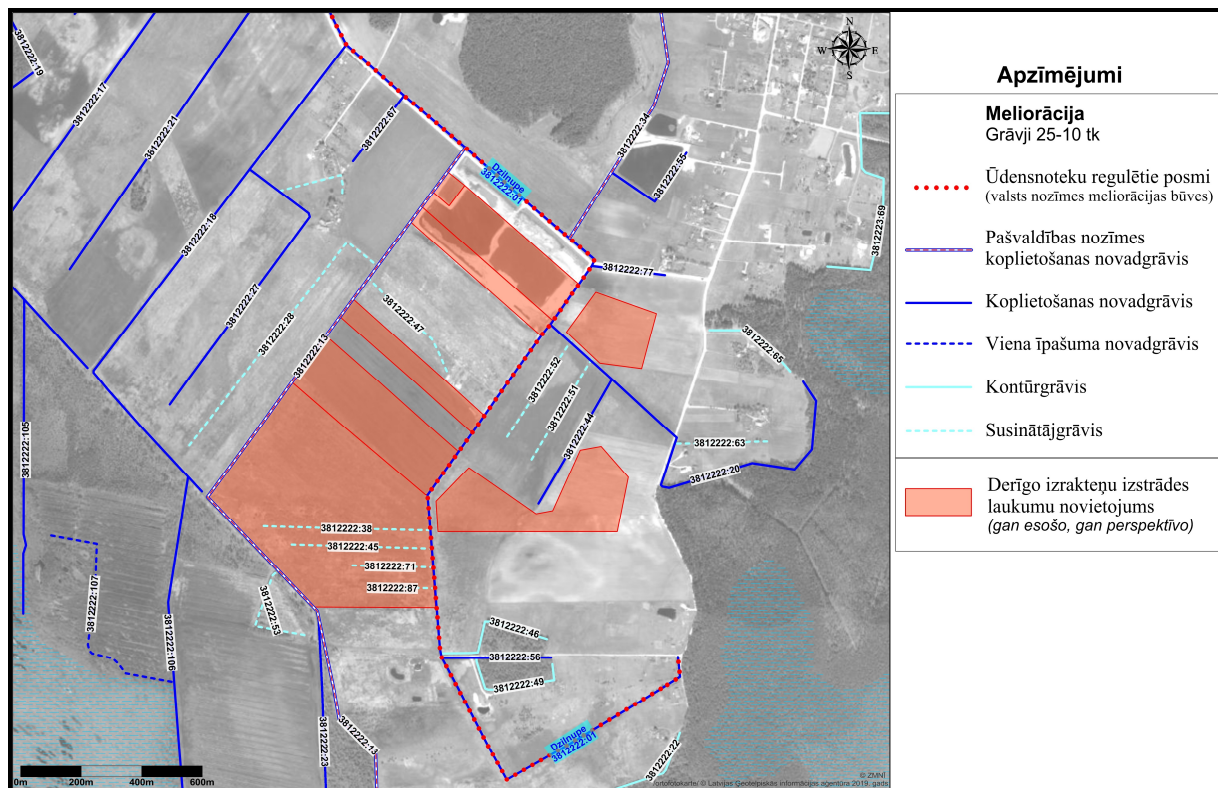
Konkrēti ieguves darbu secības risinājumi tiks noteikti Derīgo izrakteņu ieguves projektā.

Ieguves laukuma platība tiks noteikta derīgo izrakteņu ieguves projektā, nodrošinot aizsargjoslu, servitūta ceļa teritorijas ievērošanu, kā arī atkāpi no ārējām robežām vismaz 10 m platā joslā.

Paredzētās darbības teritorijā nav paredzēta degvielas glabāšana.

Paredzētās darbības teritorija ietilpst drenētā platībā: Par veiktiem meliorācijas sistēmu pārkārtošanas darbiem, un meliorācijas sistēmu kvalitatīvo stāvokli meliorācijas kadastra materiālos datu nav. Teritorijā ir 1957.gadā ierīkota segtā drenāža, taču nav datu par tās precīzu izvietojumu. Vizuāli vērtējot teritoriju mitrajā gada laikā var konstatēt, ka drenāžas sistēma nedarbojas, teritorija ir pārmitra, nereti reljefa pazeminājumos ūdens līmenis ir virs zemes virsmas.

Pēc meliorācijas kadastra datiem Paredzētās darbības teritorija robežojas ar valsts nozīmes ūdensnoteku Dzilnupe, ŪSIK kods 3812222:01, un koplietošanas ūdensnoteku, kurām noteiktas ekspluatācijas aizsargjoslas 10 m no ūdensnoteku kroles.

Attēls Nr.1 Meliorācijas sistēmu shēma Atradnei pieguļošajā teritorijā (Avots: Valsts meliorācijas kadastrs)

Tā kā nav plānota gruntsūdens atsūkšanās un novadīšana, minētie koplietošanas meliorācijas objekti netiek skarti un to darbība netiek traucēta. Dīķu ierīkošanas rezultātā izveidojusies ūdenstilpe kļūs par lokālu pazemes noteces apgabalu, tai pieguļošajā teritorijā 10 līdz 20 m platā joslā ap ūdenstilpes krastiem tiks nenozīmīgi pazemināts gruntsūdens līmenis

Gatavā produkcija tiks novietota krautnēs uz blietēta pamata bez iedobēm, virs grunts ūdens līmeņa. No tām notekošais ūdens paštecēs ceļā nonāks ieguves procesa rezultātā izveidotajā ūdenstilpnē. Tādējādi nav nepieciešams paredzēt papildu nosusināšanas risinājumus bērtņēm, ceļiem un apkārtējai teritorijai.

Piebraukšanas iespējas dīķsaimniecības teritorijai un pievedceļu raksturojums

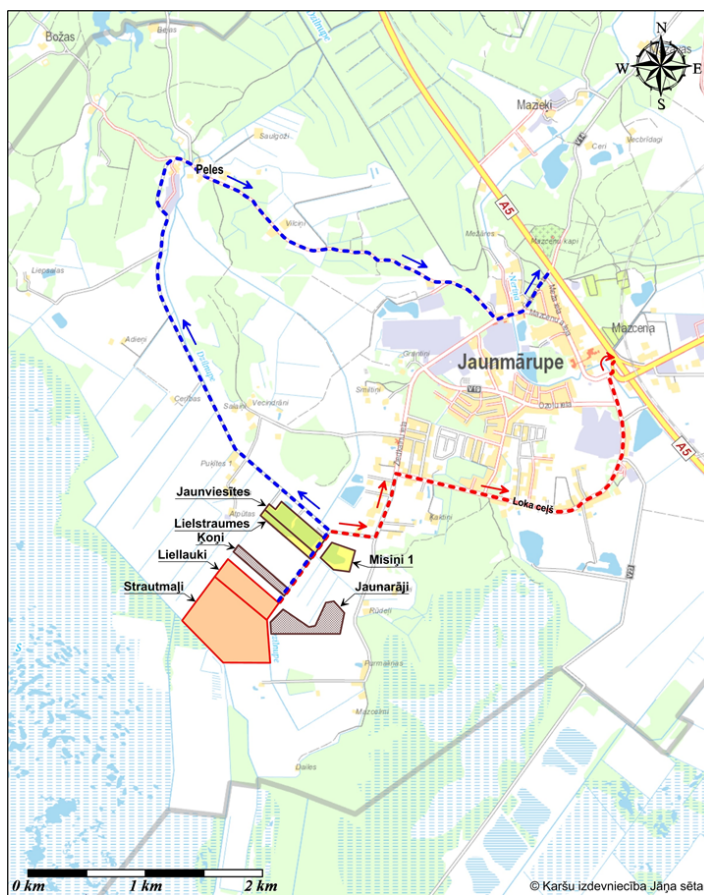
Zivju dīķa ierīkošanai paredzētā teritorija atrodas Mārupes novadā apmēram 1,4 – 1,8 km uz dienvidrietumiem no apdzīvotās vietas „Jaunmārupe” centra.

Teritorija sasniedzama pa pašvaldības grants seguma autoceļu C-22 (Misiņi-Lāčplēši) un C-2 (Misiņi-Peles), kas tālāk savienojas ar citiem pašvaldības ceļiem un ielām (C-4 Meh.darbnīcas – Peles un V-21 Loka ceļš), kā arī valsts nozīmes A5 autoceļu Rīgas apvedceļš (Salaspils—Babīte). Minētie ceļi (ielas) tiks izmantoti izraktā smilts materiāla transportam.

Pārsvārā smilts materiāls tiek transportēts līdz autoceļam A5 un tālāk pa to, atsevišķos gadījumos iespējama tā izmantošana Jaunmārupes ciemā un tam pieguļošajās teritorijās.

Saskaņā ar Mārupes novada Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ietverto informāciju:

- Ceļš C-22 Misiņi – Lāčplēši ir Mārupes pašvaldības ceļš ar grants segumu, ceļa platums 6 m, garums 565 m, autoceļa aizsargjoslas platums – 30 m
- Ceļš C-2 Misiņi – Peles ir Mārupes pašvaldības ceļš ar grants segumu, ceļa platums 5,5 m, garums 4377 m, autoceļa aizsargjoslas platums – 30 m ;
- Ceļš C-4 Meh.darbnīcas – Peles ir Mārupes pašvaldības ceļš ar asfalta segumu, ceļa platums 5,5 m, garums 3258 m aizsargjoslas platums 30 m;
- V-21 Loka ceļš saskaņā ar Mārupes novada TIAN 7.tabulā noteikto ir Valsts vietējais autoceļš Bērziems - Lāčplēši - Kalngale , ceļam ir asfalta segums un tam noteikta aizsargjosla 30 m uz katru pusi no ceļa ass, savukārt TIAN 1.pielikuma shēmā Mārupes novada ielu un ceļu klasifikācija šis ceļš iezīmēts kā novada iela.

Apzīmējumi:

- - - - - 1. transportēšanas variants (Izstrādes vieta - Peles- A5)
- - - - - 2. transportēšanas variants (Izstrādes vieta - Loka ceļš- A5)
- Teritorija, kurā tiek veikts IVN
- Teritorija, kur tiek veikta derīgo izrakteņu izstrāde
- Teritorija, kur smilts ieguve paredzēta pabeigt līdz 2019.gada beigām

Attēls Nr.2 Plānotie transportēšanas maršruti

Paredzētas darbības ierosinātais jau šobrīd veic dīkšsaimniecības izveidi blakus esošajos īpašumos “Jaunviesītes” un “Lielstraumes” un ierīkojot dīkus tiek izrakts un realizēts smilts materiāls.

Uzsākot jauno dīkšsaimniecību izveidi īpašumos “Liellauki” un “Strautmaļi”, nav plānots palielināt smilts izrakšanas un realizēšanas apjomus un mainīt izmantoto tehniku.

Paredzētās darbības ietvaros transportēšanas maršrutus tiks diversificēts, uzbraucot uz C-2 ceļa, kravas automašīnas nogriezīsies gan pa labi, kā līdz šim, gan pa kreisi - autoceļš C-2 (Misiņi – Peles) – C-4 (Mehāniskās darbnīcas – Peles) līdz valsts galvenajam autoceļam A5, tādā veidā mazinot ietekmi uz apkārtējo vidi, salīdzinot ar šī brīža situāciju, kad visas automašīnas pārvietojas pa C-22 (Misiņi-Lāčplēši) un V-21 (Loka ceļš) ceļiem. Ceļa posms C-4 (Mehāniskās darbnīcas – Peles) ir asfaltēts. Iespēju robežās transportēšanas maršruts tiks veidots tā, lai automašīnas no autoceļa A5 iebruktu pa autoceļu C-2 (Misiņi – Peles) – C-4 (Mehāniskās darbnīcas – Peles) līdz īpašumam “Liellauki”, bet izbruktu virzienā C-22 (Misiņi-Lāčplēši) un V-21 (Loka ceļš) līdz autoceļam A5. Šādā veidā mazinātos pretī braucošo mašīnu skaits, veidojot vienvirziena kustību.

Par autoceļu uzturēšanu ir noslēgts savstarpējās sadarbības līgums starp dīkšsaimniecības izveides saimnieciskās darbības veicējiem (IVN Ziņojuma pielikums Nr.5). Savukārt Mārupes novada pašvaldība neiebilst, ka SIA “KVL Baltic” izmanto pašvaldības ceļus: ceļu C-2 no nekustamā īpašuma “Jaunviesītes” caur Pelēm, Mehāniskām darbnīcām līdz A-5, nosakot par nepieciešamību piedalīties autoceļa uzturēšanā (IVN Ziņojuma pielikums Nr.6).

Derīgā materiāla izvešanai aktīvajā periodā paredzēti līdz 45 reisi dienā.

Tā kā materiāla izvešanu īsteno smilts materiāla pircēji ar saviem transporta līdzekļiem, nav iespējams viennozīmīgi prognozēt mašīnu kravnesību. Tā var mainīties plašās robežās no 9 - 30 m³. Līdzšinējā prakse rāda, ka visbiežāk izmantotas smagās automašīnas ar kravnesību 12 m³ un 18 m³.

Saskaņā ar likuma Par autoceļiem 5.pantā noteikto: Ceļu lietotājiem ir tiesības transportlīdzekļu satiksmei lietot visus autoceļus, uz kuriem neattiecas īpašs aizliegums, ievērojot ceļu satiksmes noteikumus un Ministru kabineta noteikumus par autoceļu valsts aizsardzību”.

Visi autoceļi, kurus paredzēts izmantot smilts materiāla transportēšanai ir publiskas izmantošanas autoceļi, tos brīvi, bez papildus ierobežojumiem izmanto kā smagais tā vieglais autotransports, un tiem netiek noteikti masas vai gabarītu ierobežojumi, ievērojot satiksmes noteikumus, pa tiem ir tiesīgs pārvietoties arī ar paredzētās darbības īstenošanu saistītais autotransports un nav iemesla šaubām par šo ielu un ceļu piemērotību automašīnu kustībai pa tiem, ievērojot Ceļu satiksmes noteikumu prasības.

Mārupes novada dome 2017. gada 26. aprīlī ir pieņēmusi lēmumu Nr.8.”Par Mārupes novada Teritorijas plānojuma 2014.-2026.gadam grozījumu izstrādi”. Lai risinātu sasāpējušo kravu transportēšanas jautājumu, ar grozījumiem tiek piedāvāts veidot jaunu ceļu (ceļš C-37 teritorijas plānojuma grozījumu paskaidrojuma raksta 4.pielikums), kas savienotu Mārupes novada dīkšsaimniecības teritorijas ar valsts autoceļu A5. IVN Ziņojuma veiktajos modelēšanas darbos (gaisa un trokšņa modelī) perspektīvais alternatīvais ceļš nav iekļauts, jo uz IVN Ziņojuma sagatavošanas brīdi nav skaidra un argumentēta pamatojuma par šī ceļa plānoto izbūvi un izmantošanu. Jāpiebilst, ja šis ceļš perspektīvā tiks izbūvēts, ietekme uz vidi (tieši trokšņa radītais piesārņojums) mazināsies, jo novērsīs jau esošo problēmu – kravas autotransporta

kustību gar blīvi apdzīvotām teritorijām (Loka ceļš). Līdz ar to IVN Ziņojuma laikā sagatavotie aprēķini un modeļi atspoguļo esošo situāciju, iekļaujot arī alternatīvo risinājumu – transportēšanas maršruta diversifikācija līdz A5 autoceļam caur Pelēm.

Zivju dīķa aprīkošana pēc smilts materiāla izrakšanas

Dīķis tiek veidots kā perspektīvs, tūrisma attīstību veicinošs objekts, kas izmantojams gan vasarā, gan ziemā. Dīķis tiks izbūvēts, kā zivju ganāmpulka ganību dīķis, tā, lai būtu izmantojams arī rekreācijas un sporta pasākumiem, tai skaitā ūdens transportam, zvejai un makšķerēšanai.

Dīķa izveidei un turpmākajai rekreācijas un tūrisma infrastruktūras izveidei tiks normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izstrādāts būvprojekts. Ņemot vērā, ka izrokamais smilts materiāla apjoms ir liels, tā izrakšanu un izvešanu plānots īstenot 10 – 15 gadu laikā. Tādējādi šobrīd izstrādāt dīķa būvprojektu ir pārāgi.

Zivsaimnieciskā ražošana

Zivsaimnieciskā ražošana tiek uzsākta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, veicot dīķu reģistrāciju un zivju ielaišanu.

Dīķa plānošanas laikā tika izvērtēti 2 alternatīvi zivju audzēšanas tehnoloģijas risinājumi:

1. Ekstensīvs ganību dīķis ar rekreācijas un makšķerēšanas funkcijām, ganāmpulku atjaunojot pakāpeniski. Netiek plānota periodiska dīķa nosusināšana, lai nodrošinātu zivju izķeršanu un ganāmpulka 100% atjaunošanu
2. Daļēji intensīvas zivkopības ražošanas ganību dīķis, kurš periodiski (reizi 2-3 gados) tiek pilnībā nosusināts, veikta visu zivju izķeršana, dīķa tīrīšana. Pēc tam dīķis tiek uzpildīts no jauna un tiek ielaists jauns zivju ganāmpulks.

Izvērtējot visas iespējamās ietekmes, ieguvumus un zaudējumus, tika pieņemts lēmums īstenot 1.alternatīvo risinājumu,

Ganību dīķa ikdienas ekspluatācija ir analoga abiem alternatīvajiem variantiem. Ganāmpulka uzraudzīšana, barošana, ūdens kvalitātes kontrole, ūdens aerācija, putnu atbaidīšana u.c. pasākumi ir analogi abos gadījumos.

Saimniecībai tiek noslēgts līgums par veterināro uzraudzību, kur atbilstošas kvalifikācijas veterinārārsts regulāri apseko un kontrolē ganāmpulka veselības stāvokli. Tiek izstrādāts pasākumu komplekss infekcijas slimību apkarošanai, preventīviem pasākumiem, kā arī reaģēšanai slimības izplatības gadījumā.

Dīķis plānots kā karpu ganību dīķis. Uzņēmumā nav plānota nārsta, mazuļu vai audzēšanas dīķi. Zivis ganāmpulkam tiek iepirktas no zivju audzētāja. Optimālo ielaižamo zivju skaitu nosaka akvakultūras ražošanas objekta projektā. Papildus tiek ielaists neliels procents līdaku eksemplāru, kas nodrošina optimālus karpu augšanas apstākļus.

Kā barība tiks izmantota specializētā zivju barība, tai skaitā kombinētā barība, graudi u.c. Barības daudzumu aprēķina atbilstoši zivju masai dīķī.

Lai atbaidītu putnus no dīķa un novērstu to pulcēšanos (līdz šim neapsaimniekotās pļavas un blakus esošos īpašumus pārceļotāji ūdensputni izmantoja kā pulcēšanās un atpūtas vietu gan

pavasārī, gan rudenī), tiek paredzēts izmantot atbilstošas skaņas iekārtas, kuras tiks izmantotas un darbinātas gadījumos, kad tiek novērota putnu pulcēšanās.

Regulāri, saskaņā ar veterināra izstrādātu programmu, tiek veikta ūdens kvalitātes kontrole dīķī. Testēšanu veic atbilstoši sertificēta laboratorija.

Paredzētās darbības īstenošanai nav nepieciešama jaunu transporta būvju (ceļu būvniecība).

Dīķa ierīkošanas (tai skaitā smilts materiāla izrakšanas un teritorijas rekultivācijas) procesā nav nepieciešama papildus infrastruktūras objektu izveide vai būvniecība, paredzēts izmantot esošo infrastruktūru īpašumā “Jaunviesītes”.

Dīķa ekspluatācijas procesā:

Apvienotajā īpašumā “Liellauki” un “Strautmaļi”, tiks izstrādāts projekts un tiks ierīkoti iekšējie ceļi, kā arī labiekārtota pastaigu taka, kura sākas pie īpašuma Buras, gar meliorācijas noteku garām īpašumiem uz Cenu tīreli. Papildus rekreācijas infrastruktūras objekts – skatu tornis, kas ļaus pārskatīt dīķus, apkārtējos laukus, Cenu tīreļa daļu un Medemu purvu, ļaujot vērot dzīvniekus dabiskā vidē.

Elektroapgādei tiks ierīkota kabeļu līnija, saskaņā ar Projektu.

1.alternatīvā varianta īstenošanas gaitā dīķa ierīkošanas (tai skaitā smilts materiāla izrakšanas un teritorijas rekultivācijas) procesā nav nepieciešami papildus ūdens resursi un ūdens izmantošana.

Dīķu ekspluatācijas procesā nav paredzēta ūdens pievadīšana. Ūdens daudzumu dīķi nodrošina gruntsūdens infiltrācija caur dīķa malām un dibenu, kā arī atmosfēras nokrišņi.

Tūrisma un rekreācijas infrastruktūras un darbinieku sanitāri higiēnisko vajadzību nodrošināšanai ūdens apgādei paredzēts ierīkot ūdens ieguves urbumu. Urbuma ierīkošana tiks veikta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Tikai pēc detalizēta projekta izstrādes būs iespējams aplēst prognozējamo nepieciešamo ūdens daudzumu.

2.alternatīvā risinājuma īstenošanai Papildus nepieciešami ūdens resursi, lai nodrošinātu regulāru dīķa uzpildīšanu. Kopējais dīķa tilpums 1 200 000 m³. Atkarībā no meteoroloģiskajiem apstākļiem, daļa dīķu uzpildās no gruntsūdens pieteces un atmosfēras nokrišņiem, taču var būt apstākļi (zemes gruntsūdens līmenis, sausuma periodi, kad ir nepieciešams nodrošināt papildus ūdens pievadīšanu). Ūdens apjoms var variēt plašās robežās un tikai praktiskā darba rezultātā iespējams pārliecināties par to, cik veiksmīgi dīķis piepildās un cik daudz ūdens jāpievada.

Ja tiek izvēlēts 2.alternatīvais variants, pirms dīķa ekspluatācijas uzsākšanas ierīkojams ūdens ieguves urbums.

1.alternatīvā risinājuma īstenošana Dīķu ierīkošanas un aprīkošanas procesā neveidojas notekūdeņi. Dīķu un rekreācijas infrastruktūras ekspluatācijas laikā netiek plānota ūdens novadīšana no dīķa, tādējādi ražošanas notekūdeņi neveidojas.

Sanitāri higiēnisko vajadzību apmierināšanai paredzēts izmantot konteinertipa sanitāro mezglu. Ņemot vērā to, ka teritorijā nav pieejama centralizētā kanalizācijas sistēma, un augsto gruntsūdens līmeni, paredzēts notekūdeņus uzkrāt hermētiskā tvertnē, par notekūdeņu izsūkņēšanu un nodošanu attīrīšanas iekārtās noslēdzot līgumu ar atbilstošu komersantu.

Projektējot dīķa aprīkošanu un teritorijas labiekārtošanu, kā viena no prasībām ir – izveidot dīķa krasta valni līdz vismaz 9 m v.j.l. atzīmei, lai novērstu jebkādas dīķa ūdens pārplūšanas iespējas un dīķa ūdens nonākšanu Dzilnupē vai meliorācijas notekās.

Īstenojot 2.alternatīvo risinājumu papildus veidojas notekūdeņi - Dīķa ūdens (aptuveni 1 200 000 m³) periodiski (reizi 2-3 gados tiek pilnībā novadīts Dzilnupē. Lai to nodrošinātu veicama ūdens atsūkšanās. Novadāmā ūdens kvalitāte var mainīties, taču prognozējama paaugstināta barības vielu koncentrācija (galvenokārt fosfora), kā arī iespējama paaugstināta suspendēto vielu koncentrācija.

Atkritumi un to apsaimniekošana

Smilts izrakšanas (derīgā izrakteņa ieguves) procesā un dīķa ierīkošanas (teritorijas rekultivācijas pēc smilts izrakšanas) procesā veidosies:

1. Sadzīves atkritumi;
2. Neliels apjoms ražošanas atkritumu, tai skaitā bīstamie atkritumi (smēreļļas, izlietotās eļļas u.c.);
3. Derīgo izrakteņu ieguves atkritumi, ko veido segkārtas augsnes iežu pārpalikumi.

Veidojot atkritumu apsaimniekošanas sistēmu tiks nodrošināta to apsaimniekošana, nododot atbilstošam atkritumu apsaimniekotājam. Iegūtā augsne, maksimāli tiks izmantota teritorijas labiekārtošanā.

Izveidotajā rekreācijas un tūrisma objektā prognozējama sadzīves atkritumu veidošanās. Paredzēta šķirota atkritumu savākšanas sistēma, izvietojot teritorijā atbilstoši marķētus konteinerus un slēdzot līgumu ar atbilstošu atkritumu apsaimniekotāju.

4. ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Paredzētās darbības teritorija

Paredzētās darbības teritorija – īpašums “Liellauki” (kadastra Nr. 8076 011 1455 zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu Nr. 8076 011 0699) un nekustamais īpašums „Strautmaļi” (kadastra Nr. 8076 011 0112).

Abi īpašumi kopā veido vienotu teritoriju ar platību 45,14 ha. Zemes īpašumiem noteikti apgrūtinājumi:

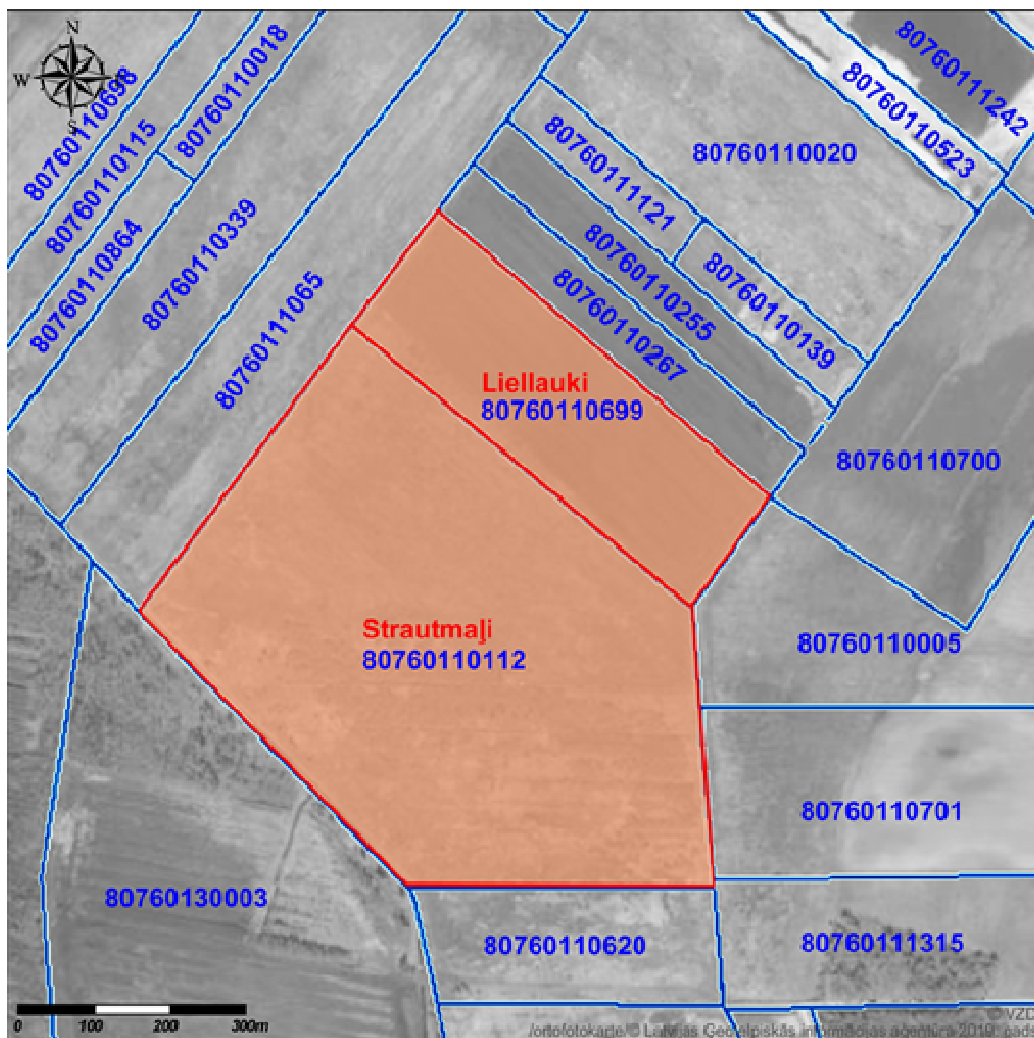
- meliorācijas grāvja aizsargjoslas īpašumā Strautmaļi – 0,16 ha,
- Ūdens notekas aizsargjosla īpašumā Strautmaļi 4,62ha, īpašumā Liellauki – 0,51 ha;
- Ceļa servitūta teritorija īpašumā Liellauki 0,22 ha.

Minētajās apgrūtinājumus teritorijās nav paredzēta zivju dīķa ierīkošana vai rakšanas darbu veikšana. Servitūta ceļu paredzēts rekonstruēt, uzlabojot tā kvalitāti.

Piegulošās teritorijas

Paredzētās darbības teritorija robežojas ar vairākiem fiziskām un juridiskām personām piederošiem zemes īpašumiem. Ņemot vērā personas datu aizsardzības prasības, IVN Ziņojumā, kas ir publiski pieejams, zemes īpašnieku personas datus nav iespējams publiskot.

Lielākoties Paredzētās darbības teritoriju no citiem īpašumiem atdala esošās ūdens notekas (meliorācijas grāvji), skatīt attēlu Nr.3.

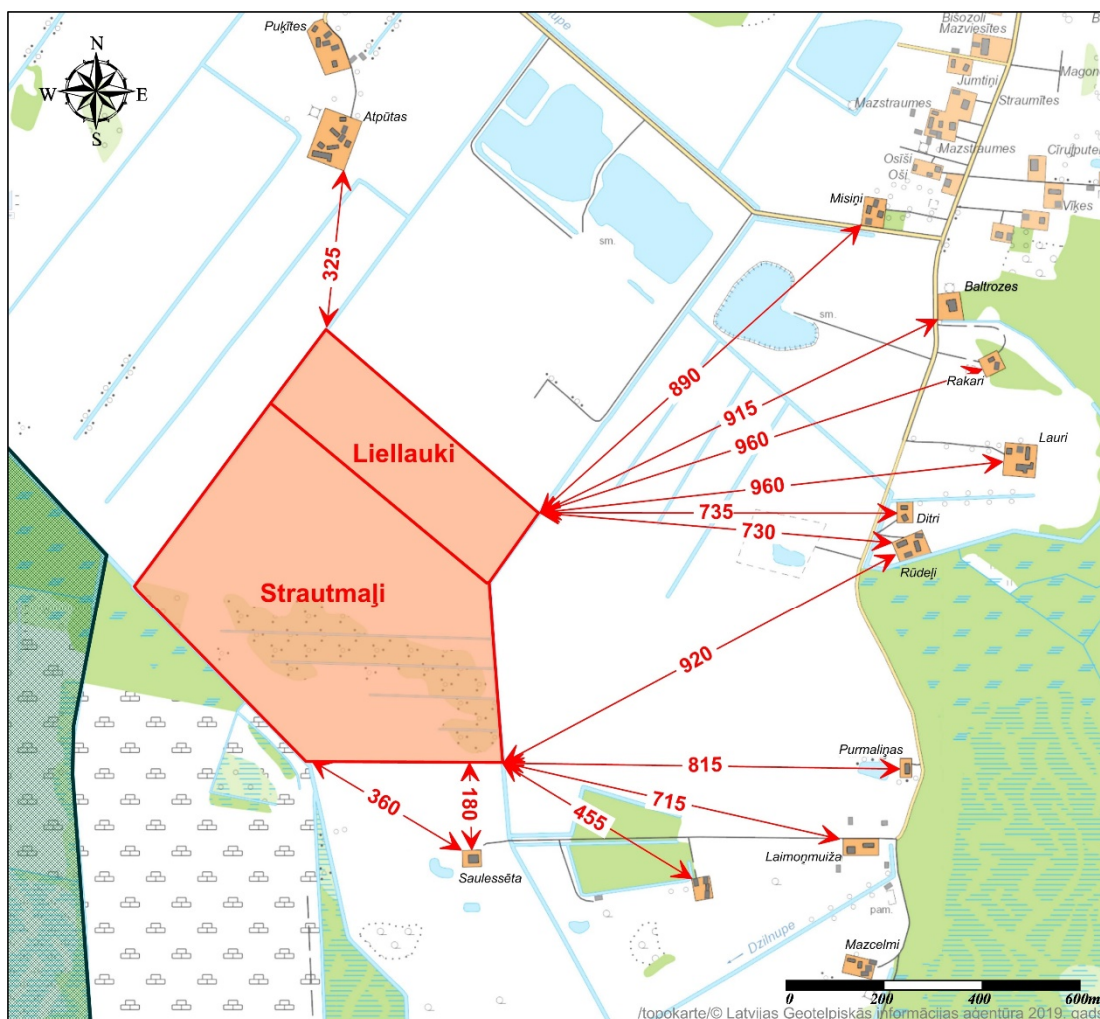
Apzīmējumi:

- Teritorija kurā tiek veikts IVN
- Kadastra robežas blakusesošajiem īpašumiem
- 80760130003 Zemes vienības kadastra Nr.

Attēls Nr.3 Paredzētās darbības teritorija un tās tuvumā esošie zemes īpašumi

Ar paredzētās darbības teritoriju robežojas zemes īpašumi, kuru izmantošanas veids – lauksaimniecības zeme, tajos neatrodas viensētas.

Tuvākā viensēta “Saulesētas” atrodas 180 m attālumā no paredzētās darbības teritorijas robežas. Pārējās tuvākās viensētas atrodas vairāk kā 350 m attālumā no paredzētās darbības vietas, skatīt attēlu Nr.4.

Apzīmējumi:

	Teritorija kurā tiek veikts IVN		Attāluma mērlīnija, m
	Dabas liegums "Cenas tīrelis"		Viensētas nosaukums

Attēls Nr.4 Attālumi līdz tuvākajām viensētām

Mārupes novada teritorijas plānojums

Mārupes novadam ir spēkā esošs teritorijas plānojums 2014. - 2026.gadam.

Ir uzsākta teritorijas plānojuma grozījumu izstrāde, kā arī ir notikusi Teritorijas plānojuma grozījumu 1.redakcijas sabiedriskā apspriešana, sīkāka informācija pieejama Mārupes novada mājas lapā.

Saskaņā ar funkcionālā zonējuma kartē norādīto informāciju, paredzētās darbības teritorija atrodas Lauksaimniecības zemē, kur primārais zemes izmantošanas veids ir lauksaimnieciskā darbība, bet sekundārais - citas šajā teritorijā atļautās izmantošanas, kas saistītas ar lauksaimnieciskās darbības dažādošanu – lauku tūrisms, amatniecība, lauksaimniecības produkcijas pārstrāde.

Tai skaitā kā atļautā izmantošana definēta Dīķsaimniecība. Bet kā papildizmantošana arī Tūrisma un atpūtas iestādes, Labiekārtotas publiskas ārtelpas, Sporta un atpūtas objekti, Inženiertehniskās apgādes tīkli un objekti.

Izveidojot dīķsaimniecību un ar to saistīto infrastruktūras objektu izveidi, tiks ievēroti Zemes robežu plānos noteiktie apgrūtinājumi, kā ar Mārupes novada TIAN, Būvatļaujā, zemes dzīļu izmantošanas licencē un normatīvajos aktos ietvertās prasības.

Paredzētās darbības teritorijas tuvumā atrodas dabas liegums Cenas tīrelis, kas uzskatāms par sabiedriski nozīmīgu objektu (teritoriju). Citu sabiedriski nozīmīgu objektu, tai skaitā kultūrvēsturisku pieminekļu paredzētās darbības teritorijā un tās potenciālās ietekmes zonā nav.

Paredzētās darbības teritorija atrodas Latvijas centrālajā daļā, tās klimatiskie apstākļi atšķiras no Piejūras zemienes daļas klimatiskajiem apstākļiem. Klimats ir vairāk kontinentāls, ar izteiktākām temperatūras svārstībām. Paredzētās darbības un tai piegulošajās teritorijās netiek veikti meteoroloģiskie novērojumi.

Zivju dīķa ierīkošanas darbus plānots īstenot tikai siltajā gada laikā, vidēji laika posmā no aprīļa līdz novembrim. Taču šie laiki var mainīties atkarībā no ikgadējiem meteoroloģiskajiem apstākļiem. Diennakts vidējās temperatūras pazemināšanās zem 0° C, būtiski apgrūtina un sarežģī rakšanas darbu, un rekultivācijas darbu apstākļus, tādēļ sala laikā šie darbi tiek pārtraukti. Latvijā valdošie vidējie meteoroloģiskie apstākļi nav uzskatāmi par darbības veikšanu ierobežojošiem apstākļiem. Atsevišķas dabas parādības var īslaicīgi traucēt vai apgrūtināt rakšanas darbus, piemēram stipras vētras, virpuļviesuļi vai ļoti spēcīgas un ilgstošas lietusgāzes.

Zivju dīķa ekspluatācija ir nepārtraukts process. Sala periodā, ja dīķi klāj ledus, var būt nepieciešamība veidot no ledus brīvas teritorijas un nodrošināt ūdens aerāciju, lai novērstu zivju smakšanu. Zivju dīķa projekts tiks izstrādāts un īstenots tāds, lai novērstu iespējamu dīķa pārplūšanu ilgstošu un spēcīgu lietavu vai pavasara plūdu gadījumā. Šajā nolūkā tiek veidots paaugstināts valnis ap dīķi.

Hidroloģiskie apstākļi

Latvijas teritorija atrodas humīdajā klimatiskajā zonā, kur nokrišņu daudzums pārsniedz iztvaikošanu. Teritorija ir dabīgi pārmitra, tajā vēsturiski ir veidota meliorācijas sistēma, kas šobrīd nedarbojas.

Aptuveni 100 m attālumā no paredzētās darbības teritorijas sākas Cenas tīrelis.

Visa teritorija, gan paredzētās darbības, gan tai piegulošās lauksaimniecības zemes platības, un Cenu tīrelis ir meliorēts pagājušā gadsimta otrajā pusē.

Tādējādi teritorijā nav saglabāties dabīgs hidroloģiskais režīms.

Paredzētās darbības īstenošanas rezultātā netiks ietekmētas meliorācijas sistēmas piegulošajos īpašumos, kā arī netiks izmainīts dabīgais hidroloģiskais režīms (jo tāds šajās teritorijās nav saglabāties).

Paredzētās darbības un tai piegulošo teritoriju virszemes ūdeņi pieder pie Lielupes upju baseina apsaimniekošanas apgabala.

Paredzētās darbības teritorija robežojas ar Dzilnupi, kas noteikta par valsts nozīmes ūdens noteku. Dzilnupe iztek no Cenu tīreļa ZR-Z daļas, daļēji meliorējot purva teritoriju, un tālāk novada teritoriju šķērso R-ZR virzienā jau kā regulēts grāvis, tikai mežu teritorijā tās krastos dažviet atjaunojies apaugums. Pie Božu ūdenskrātuves Dzilnupīte ieplūst Babītes novada teritorijā un tālāk Neriņas - Dzilnupes polderis saistīts ar Babītes ezeru. Upes kopējais garums ir 18 km, baseina laukums - 115,2 km².

Paredzētās darbības ietekmes zonā nav dabīgu ezeru. Tuvākie ir purva ezeriņi Cenu tīrelī un Stūnīšu ezers Medema purvā.

Ir izveidoti vairāki dīķi un notiek vairāku dīķu veidošana:

- Zivju dīķis Viesītes, ar reģistrētu zivju ganāmpulku, aprīkots atpūtas un rekreācijas objekts;
- Tiek izbūvēts zivju dīķis īpašumos “Jaunviesītes” un “Lielstraumes”;
- Tiek izbūvēts zivju dīķis īpašumā “Misiņi-1”;
- Notiek dīķa rakšanas darbi īpašumā “Jaunarāji”, kur saskaņā ar būvatļauju plānots izveidot ainavu dīķi un dzīvojamo māju;
- Notiek dīķa rakšanas darbi īpašumā “Ķoņi”. Nav zināms tā ierīkošanas mērķis.

Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā neatrodas pazemes ūdens atradnes un tā neatrodas un nerobežojas ar pazemes ūdens atradņu aizsargjoslām.

Apkārtnes dabas vērtību raksturojums

Paredzētās darbības un tai piegulošo teritoriju dabas vērtības pētīja un novērtēja Sugu un biotopu eksperte Dr.ģeogr. Inese Silamiķele

Eksperte secina, ka paredzētās darbības īstenošanas rezultātā nav paredzama būtiska negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamu biotopu un augu sugu populācijām tādā apmērā, lai tā būtiski ietekmētu šo biotopu un sugu populāciju izdzīvošanu un saglabāšanās apstākļus valstī vai reģionā kopumā.

Ietekmi uz savvaļas putnu populācijām novērtēja eksperts Rolands Lebuss kurš veica apsekošanu un konstatēja, ka apsekošanas laikā nav konstatēta neviena īpaši aizsargājamā putnu suga. Nav konstatētas arī putnu sugas, kuru aizsardzībai veidojami mikroliegumi un Latvijas Sarkanajā grāmatā iekļautās putnu sugas. Kā arī to, ka Izvērtējamā teritorijā nav nozīmīgu ligzdojošo putnu dzīvotņu un tādu nav arī tuvākajā apkaimē, ieskaitot tai piegulošo Cenas tīreļa perifēriju, Lai pēc dīķu ierīkošanas izvērtētu nepieciešamību un izstrādātu atbaidīšanas pasākumu kompleksu, ņemot vērā aktuālo ornitoloģisko situāciju kā pašos zivju dīķos, tā to perifērijā (līdz 20 km rādiusā), eksperts rekomendē piesaistīt ornitologu. Kā arī pauž viedokli, ka pašlaik tas nav nepieciešams, ņemot vērā, ka tradicionālās migrējošo putnu barošanās, atpūtas un nakšņošanas vietas atrodas pietiekami lielā attālumā no izvērtējamās teritorijas un pēdējā, kā potenciāla putnu koncentrācijas vieta, kā tāda nebūs vismaz to laiku, kāds ir nepieciešams atradnes resursu pilnīgai izmantošanai un vēl vismaz dažus gadus pēc teritorijas rekultivācijas.

Ainaviskais un kultūrvēsturiskais teritorijas un apkārtnes nozīmīgums

Paredzētās darbības teritorijas un tai piegulošo platību ainava veidojusies uz samērā vienveidīgiem kvartāra nogulumu iežiem. Pārsvārā teritorijā dominē smilšainie nogulumi, tikai

teritorijas zemākajos iecirkņos virs ledāja veidotajiem nogulumiem izveidojušies dažāda biezuma kūdras nogulumi. Vienveidīgie ledāju nogulumi nosaka arī samērā vienkāršu un vienveidīgu, līdzenuma reljefu. Teritorija ir meliorētu lauksaimniecības zemju bloka sastāvdaļa. Teritorijā nav īpaši aizsargājamas teritorijas, īpaši aizsargājamas sugas vai biotopi.

Paredzētās darbības teritorija un tās tuvākā apkārtnē nesaistās ar nozīmīgiem cilvēka faktoriem. Tajā nav vēsturisko vai arheoloģisko pieminekļu, vēsturiski nozīmīgu vietu.

Paredzētās darbības teritorijas vides estētiskā vērtība ir zema. Plašas ūdens teritorijas izveide ainavu papildinātu ar jaunu elementu, viešot daudzveidību.

Kopumā var secināt, ka Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā nav konstatēti tādi faktori, pamatojoties uz kuriem būtu iespējams un nepieciešams izdalīt vērtīgas vai aizsargājamas ainavas.

Objektam paredzētajā teritorijā un tās apkārtnē esošo citu vides problēmu un riska objektu raksturojums

Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā nav konstatētas būtiskas esošas vai potenciālas vides problēmas. Tajā nav noteiktas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas teritorijas, nav attīstīti mūsdienu ģeoloģiskie procesi, nav konstatēts gaisa piesārņojums.

Tuvākajā apkārtnē Mārupes novada teritorijā ir veikta vai tiek veikta vairāku dīķu ierīkošana, kas saistīta ar smilts materiāla izrakšanu. Tā kā smilts materiāls tiek iesaistīts saimnieciskajā darbībā (pārdots), normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir veikta ģeoloģiskā izpēte, akceptēti derīgā izrakteņa krājumi un saņemta zemes dziļu izmantošanas licence.

Jāatzīmē, ka visos īpašumos dīķu izrakšana notiek nepazeminot pazemes ūdens līmeni.

Tādējādi, vērtējot kopējās un savstarpējās ietekmes nav prognozējamās paredzētās darbības un darbību īpašumos “Jaunviesītes”, “Lielstraumes” un “Misiņi-1” kopējas vai savstarpējas ietekmes. Darbi šajos objektos būs pabeigti pirms tiks uzsākti smilts izrakšanas darbi īpašumos “Liellauki” un “Strautmaļi”.

Lai gan nav bijusi iespēja iegūt informāciju no īpašnieka, ņemot vērā īpašuma “Ķoņi” un tajā plānotā dīķa nelielo izmēru un to, ka jau 2018.gadā ir uzsākti dīķa rakšanas darbi, var prognozēt, ka tie tiks pabeigti pirms Paredzētās darbības uzsākšanas.

Tāpat nav bijusi iespēja iegūt informāciju no īpašuma “Jaunarāji” īpašnieka. Tajā notiek smilts izrakšanas darbi, bet nav iespējams novērtēt cik ilgi un intensīvi tos plānots veikt.

Paredzētās darbības prognozējamajā ietekmes teritorijā nav citu nozīmīgu rūpniecības vai vides risku objektu.

5. IESPĒJAMĀ IETEKME UZ VIDI PAREDZĒTĀS DARBĪBAS ĪSTENOŠANAS LAIKĀ

Prognozētā gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē

Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana (ietekme uz gaisa kvalitāti) tika veikta VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”. Modelēšana veikta ar programmu EnviMan (beztermiņa licence Nr. 0479-7349-8007, versija 3.0) izmantojot Gausa matemātisko modeli. Datorprogrammas izstrādātājs ir OPSIS AB (Zviedrija). Aprēķinos ņemtas vērā vietējā reljefa īpatnības un apbūves raksturojums. Meteoroloģiskajam raksturojumam izmantoti Rīga-

Universitāte novērojumu stacijas ilggadīgo novērojumu dati par laika periodu no 2014. gada līdz 2018. gadam.

Saskaņā ar Ministru Kabineta 02.04.2013. noteikumu Nr. 182 „Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi” 32. punktu piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana veikta pie relatīvā augstuma atzīmes 2 metri.

Aprēķinos un modelēšanā tika ņemti vērā paredzētās darbības ietekmes zonā esošie saimnieciskās darbības objekti, kā arī Mārupes novada domes sniegtā informācija par transporta intensitāti uz ceļiem, kurus paredzēts izmantot izraktā smilts materiāla transportam. Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātu novērtējums tiek veikts tām piesārņojošām vielām, kurām atbilstoši MK 2009. gada 3. novembra noteikumiem Nr. 1290 “Noteikumi par gaisa kvalitāti” ir noteikti mērķlielumi vai robežlielumi.

Tika novērtēts esošais, jeb fona piesārņojuma līmenis un summārais esošais piesārņojuma līmenis kopā ar paredzētās darbības prognozēto piesārņojumu.

Secinājumi

1. Smilts iegūšanas procesā emisijas atmosfērā radīs: ekskavatora, frontālā iekrāvēja, zemes sūkņa un kravas automašīnu iekšdedzes dzinēju emisijas, autotransporta pārvietošanās karjera teritorijā, smilts iegūšana un iekraušana automašīnās un uzglabāšanas krautnes.
2. Pēc veiktajiem aprēķiniem gada kopējās PM₁₀ emisijas izstrādes teritorijā sastāda – 11.4 tonnas, PM_{2.5} – 1.785 t, CO – 1,741 t, NO₂ – 4.745 t, SO₂ – 0.03 t.
3. Pēc piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātiem gan fona un summārajam piesārņojumam, gan arī operatora radītajam piesārņojumam robežlielumi cilvēka veselības aizsardzībai nevienai no piesārņojošām vielām netiek pārsniegti. Arī tuvāko dzīvojamo māju teritorijās un to apkārtnē robežlielumi nepārsniedz likumdošanā noteiktās normas.
4. Nelabvēlīgo meteoroloģisko apstākļu ietekmē gaisa piesārņojošo vielu aprēķinātās stundu koncentrācijas ir paaugstinātas, tomēr ņemot vērā, ka konkrēto laikapstākļu atkārtošanās varbūtība ir maznozīmīga tad, pie esošiem karjera izstrādes apjomiem, sniegtās paaugstinātās piesārņojošo vielu stundas koncentrāciju atkārtošanās praktiski ir neiespējama un nerada draudus cilvēku veselības aizsardzībai tuvākajās teritorijās.
5. Pasākumi gaisa piesārņojošo vielu emisiju samazināšanai nav nepieciešami, jo derīgo izrakteņu ieguves teritorijā un tās apkārtnē pēc piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātiem robežlielumi cilvēka veselības aizsardzībai netiek pārsniegti.

Trokšņa izplatības novērtējums dzīvojamajā zonā

Izvērtējot paredzētās darbības atsevišķus etapus (smilts izrakšana, dīķa aprīkošana, zivju ganību dīķa ekspluatācija), tika konstatēts, ka paaugstinātas trokšņa emisijas prognozējamās pirmajā etapā – smilts izrakšana un tās transports. Zivju dīķa aprīkošanas procesā iespējamās nebūtiskas trokšņa emisijas no būvniecības tehnikas, kas nepārsniedz trokšņa emisijas no smilts izrakšanas tehnikas. Zivju dīķa ekspluatācijas gaitā, neatkarīgi no tā vai tiek īstenots 1. vai 2. alternatīvais variants, nav prognozējamās trokšņa emisijas, kas varētu pārsniegt normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības ne paredzētās darbības teritorijā, ne ārpus tās.

Tādēļ turpmāk tiek novērtētas trokšņa emisijas un to izplatība smilts materiāla izrakšanas un transportēšanas procesā. Novērtējums veikts esošajai situācijai, ņemot vērā ietekmes zonā esošo saimniecisko darbību radītos trokšņa emisijas, kā arī Mārupes novada domes sniegto

informāciju par transporta intensitāti autoceļiem, kurus plānots izmantot izraktā smilts materiāla izvešanai.

Trokšņa izplatības modelēšanai tika izmantota datorprogramma SounPlan Proffessional 8.0. (Licence Nr.7650, SIA “Vides eksperti”). Trokšņu aprēķini ieguves rezultātā un izplatības vizualizācija veikta, pamatojoties uz ISO 9613 standartu un ņemot vērā apkārtējās teritorijas reljefa datus un informāciju par apkārtējo ēku izvietojumu.

Lai aprēķinātu transporta radīto trokšņu līmeni, tika izmantota Francijā izstrādāta aprēķina metode “NMPB-Routes-96 (SETRA-CERTULCPC-CSTB)”, kas publicēta “Arrêté du 5 mai 1995 relatif au bruit des infrastructures routières, Journal Officiel du 10 mai 1995, Article 6”, un Francijas standarts XPS 31-133, kurus rekomendē Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 25.jūnija direktīva 2002/49/EK par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību.

Darbības ietekme tiek vērtēta MK noteiktajā intervālā no plkst. 7:00 līdz 19:00, nedetalizējot katras iekārtas iespējamo darbības laiku. Nav prognozējams, ka visā šajā laikā darbosies visi izvērtētie tehniskie līdzekļi vienlaicīgi, modelī ir iestrādāts un izvērtēts sliktākais iespējamais scenārijs, kas teorētiski iespējams īstenosies atsevišķos, īsos laika posmos, šajā laika intervālā, kas noteikts MK noteikumos kā dienas laiks ar definētām trokšņa līmeņa robežvērtībām Individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju, bērnu iestāžu, ārstniecības, veselības un sociālās aprūpes iestāžu apbūves teritorijām - 55 dB.

Vērtējot saimnieciskās darbības veicēju (*esošajā situācijā nekustamie īpašumi*: “Misiņi-1”, “Jaunarāji”, “Ķoņi”, “Jaunviesītes”/”Lielstraumes”, *plānotajā situācijā nekustamie īpašumi*: “Saulgoži B” (darbība, kas pārcelta no “Misiņi-1”), “Ķoņi”, “Jaunarāji” un “Liellauki”/”Strautmaļi”) trokšņa rādītāju $L_{diēna}$ vērtības, nav konstatēti vides trokšņa robežlielumu (55 dB(A)) pārsniegumi ārpus uzņēmumu darbības teritorijām, kas radītu ietekmi uz tuvumā esošajām dzīvojamām teritorijām (individuālajām dzīvojamām mājām).

Paredzētās darbības veicējam nav iekārtu, kas radītu paaugstinātu trokšņa līmeni ārpus uzņēmuma teritorijas.

Vērtējot transportēšanas maršrutus līdz A5 autoceļam, jau esošajā situācijā tiek radīti trokšņa pārsniegumi pie vairākām dzīvojamām zonām Loka ceļa posmā, pārsniegumi konstatēti pie piecpadsmit dzīvojamām mājām.

Lai mazinātu esošo slodzi uz Loka ceļu, līdz ar to arī trokšņa ietekmi, paredzētās darbības veicējs pusi no kravas autotransporta slodzes plāno novirzīt caur Pelēm. Saskaņā ar trokšņa modelēšanas rezultātiem šādā gadījumā trokšņa līmenis vidēji samazinās par 0,4 dB (A).

Līdz ar to paaugstināts trokšņa līmenis pie Loka ceļa tuvumā esošajām mājām ir šobrīd un saglabājas nākotnē neatkarīgi no paredzētās darbības īstenošanas un pat pilnībā neizmantojot Loka ceļu smilts transportam, trokšņa traucējumi saglabāsies līdzšinējā līmenī.

Jāpiezīmē, ka daļa dzīvojamo māju uzbūvētas ļoti tuvu Loka ceļam un daļēji atrodas ielas sarkanajās līnijās. Loka ceļš ir veidots kā apbraucamais Ceļš Jaunmārupei, novirzot auto plūsmu no blīvi apdzīvotās Jaunmārupes teritorijas. Saskaņā ar Mārupes novada TIAN ietverto informāciju Valsts vietējais autoceļš V-21 ir arī novada iela. Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 34.pantā noteikto, gadījumos, kad vienā vietā pārklājas vairāku veidu aizsargjoslas, spēkā ir stingrākās prasības un lielākais minimālais platums. Tādējādi autoceļam V-21 ir spēkā 30 m plata aizsargjosla no autoceļa ass.

Tā kā paredzētās darbības ietvaros prognozējamais automašīnu skaits Loka ceļā sastāda nelielu daļu no kopējās autotransporta plūsmas (mazāk kā 10%), darbības ierosinātais nevar nodrošināt tādu pasākumu veikšanu, kas pilnībā novērst trokšņa līmeņa pārsniegumus pie šī valsts nozīmes autoceļa tiešā tuvumā esošajām dzīvojamajām mājām, kas atrodas neatbilstoši tuvu ceļa braucamajai daļai.

Lai risinātu problēmu ar paaugstināto trokšņa līmeni Loka ceļa posmā, pašvaldībai, sadarbībā ar iedzīvotājiem un citiem autoceļa izmantotājiem jāņem par iespējamajiem pasākumiem trokšņa līmeņa mazināšanai.

Kā viena no rekomendācijām varētu būt vienvirziena satiksmes plūsmas veidošana, kas samazinātu automašīnu skaitu.

Iespējams viens no paņēmieni varētu būt veģetācijas joslas - kokaugu (tūju) stādījumu veidošana. Kokaugu stādījumi ir salīdzinoši vienkārši īstenojams un relatīvi lēts pasākums, kura rezultātā iespējams samazināt trokšņu līmeni dzīvojamo māju tuvumā. Loka ceļa gadījumā, tas būtu īstenojams vietās, kur to fiziski atļauj vieta, jo liela daļa no mājām ir uzbūvētas ļoti tuvu ceļam.

Saskaņā ar aprēķiniem, ļoti biezs dzīvžogs varētu samazināt trokšņa līmeni par 2 dB(A), kā rezultātā daļā no problēmsituācijām tiktu panākts, ka trokšņa līmenis nepārsniedz normatīvajos aktos noteikto robežvērtību.

Paredzētās darbības radītā slodze sastāda 2,75% no kopējās slodzes autoceļā C-22, V-21 un Loka ceļā, 9,6% no kopējās slodzes autoceļā C-2 un 4,1% autoceļā C-4.

Tādējādi paredzētās darbības radītā ietekme uz autoceļu noslodzi vērtējama kā nebūtiska, nevienā no ceļu posmiem tā nav pat 10% no kopējās slodzes.

Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīmu izmaiņu prognoze

Smilts izrakšana zem ūdens līmeņa tiks veikta ar ekskavatoru vai zemes sūcēju bez ūdens atsūkņēšanas vai meliorācijas pasākumiem (neierīkojot jaunus grāvjus un nepadzīļinot esošos grāvjus). Tāpēc nav sagaidāma būtiska ietekme uz apkārtējās teritorijas gruntsūdeņiem un virszemes ūdeņiem.

Tomēr, ūdenstilpes izveidošana izstrādātās atradnes vietā mainīs ūdens bilanci. Pirmkārt, izraktais materiāls tiks aizvietots ar ūdeni, vairākkārtēji paātrinoties horizontālajai ūdens apmaiņai karjera teritorijā un izlīdzinoties gruntsūdeņu virsmai karjera apkārtnē. Otrkārt, iztvaikošana no ūdenstilpes atklātās ūdens virsmas pārsniedz iztvaikošanu no gruntsūdens līmeņa. Tāpēc ūdenstilpes teritorijā samazināsies gruntsūdens infiltrācijas barošanās, attiecīgi gruntsūdeņu noteces apjomi virszemes ūdenstecēs un to caurplūdumi.

Iepriekšminētās izmaiņas tika aprēķinātas ar hidroģeoloģiskās modelēšanas palīdzību.

Esošais un prognozējamais gruntsūdeņu līmeņu sadalījums tika aprēķināts ar skaitlisko gala starpību filtrācijas imitatora Modflow 2000 palīdzību programmnodrošinājuma Groundwater Vistas 6 vidē.

Modelēšanas rezultāti liecina, ka gruntsūdens līmeņu izmaiņas lokalizēsies dīķu tiešā tuvumā, nepārsniedzot 0,1 – 0,2 m, un būs nejūtamās sezonālo svārstību fonā.

Līdz ar to nav prognozējamās būtiskas paredzētās darbības teritorijai piegulošo teritoriju augsnes mitruma režīma un struktūras izmaiņas.

Iespējamās ietekmes (arī hidroģeoloģisko faktoru) izvērtējums uz dabas vērtībām

Paredzētās darbības teritorijā netika konstatēti Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājami biotopu veidi.

Paredzētās darbības teritorijā nav konstatēti biotopi, kuriem būtu jānodrošina labvēlīgas aizsardzības statuss. Iznīcināti tiks pašreizējie kultivēta zālāja platības un daļa ar krūmiem aizaugusi meliorēta lauksaimniecības zeme.

Izvērtējot iespējamo paredzētās darbības ietekmi uz netālu esošo dabas liegumu Cenas tīrelis, un tā bioloģiskajām vērtībām, tai skaitā Cenas tīreļa daļā, kas neietilpst dabas lieguma platībās sastopamo EK īpaši aizsargājams biotops “7120 Degradēti augstie purvi kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās” var secināt, ka to varētu ietekmēt tikai hidroģeoloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma būtiskas izmaiņas.

Tādēļ rekomendējams īstenot 1.alternatīvo zivju dīķa aprīkošanas un ekspluatācijas risinājumu, kas neparedz dīķa savienošanu ar Dzilnupi, izmantojot meniķi un veidojot ūdens novadīšanas sistēmu. Nav rekomendējama otrā alternatīvā risinājuma izvēle, kas paredz regulāru dīķa nosusināšanu un atkārtotu uzpildīšanu. Ja paredzētās darbības ietvaros netiek plānota pazemes ūdens līmeņa pazemināšana vai ūdens novadīšana meliorācijas sistēmā, hidroģeoloģiskās modelēšanas rezultāti liecina, ka prognozētās gruntsūdens līmeņa izmaiņas ārpus paredzētās darbības teritorijas nepārsniegs 0,1 – 0,2 m, var secināt, ka nav prognozējama ietekme uz dabas liegumu Cenas Tīrelis un tā bioloģiskajām vērtībām.

Prognoze par iespējamo ietekmi uz ainavas daudzveidību

Paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā netika konstatētas nozīmīgas vai vērtīgas ainavas. Paredzētās darbības īstenošana ainavu izmainīs lokāli paredzētās darbības vietā – kur smilts izrakšanas laikā būs rūpnieciska teritorija – derīgo izrakteņu ieguves ar atklāta karjera metodi vieta. Paredzēts ap dīķa ierīkošanas vietu, smilts izrakšanas laikā no noņemtās augsnes veidot apzaļumotu valni. Tādējādi tiks mazināta negatīvā ietekme uz ainavu dīķa ierīkošanas procesā.

Pēc dīķa ierīkošanas, tas tiks veidots par pievilcīgu rekreācijas teritoriju, nodrošinot interesentiem arī iespēju apskatīt Cenu tīreļa pieguļošo daļu, kā arī plānots ierīkot skatu torni, kas ļaus pārskatīt plašo līdzenuma un Cenu tīreļa teritoriju.

Šo pasākumu īstenošanai nav rekomendējama 2.alternatīvā risinājuma izvēle, kas paredz regulāru dīķa nosusināšanu, kuras laikā dīķis ir nepievilcīga dubļu bedre.

Tā kā teritorija robežojas tikai ar lauksaimniecības zemēm, tad ietekme uz ainavu vērtējama kā nenozīmīga un lokāla.

Netiek prognozētas citas būtiskas negatīvas ietekmes, kuras būtu izvērtējamas šī ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

Kopumā netika konstatēti tādi limitējošie faktori, kuri varētu liegt paredzētās darbības īstenošanu.

Paredzētie pasākumi ietekmju uz vidi mazināšanai

Būtiskākās paredzētās darbības negatīvās ietekmes saistītas ar smilts izrakšanas un realizēšanas darbiem dīķa ierīkošanas laikā. Šo darbu procesā būtiskākās negatīvās ietekmes saistās ar smilts materiāla transportēšanas radītajām neērtībām iedzīvotājiem, iespējamu

puteķļu un trokšņa piesārņojumu, kā arī ietekmi uz gruntsūdens līmeni. IVN procesa laikā ir detalizēti analizētas minētās ietekmes, veikti aprēķini un atbilstoši matemātiskās modelēšanas darbi.

Ņemot vērā iegūtos rezultātus, tika veikta alternatīvā varianta izvēle un izstrādāti inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi ietekmju minimizēšanai.

Kopumā tiek plānots veikt šādus inženiertehniskos un organizatoriskos pasākumus smilts materiāla izrakšanas un dīķa ekspluatācijas procesu ietekmes uz vidi samazināšanai:

- Lai samazinātu ietekmi uz teritorijas hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, paredzēts:
 - o smilts materiāla izrakšanu veikt nepazeminot gruntsūdens līmeni;
 - o ne smilts materiāla izrakšanas, ne dīķu izveidošanas un apsaimniekošanas procesā nav paredzēta dīķu savienošana ar meliorācijas grāvjiem, vai ūdens novadīšana meliorācijas grāvjos;
 - o dīķi tiks veidoti ar paaugstinātu krasta valni, tā lai pilnībā novērstu to iespējamu pārplūšanu spēcīgu lietavu vai pavasara palu laikā;
 - o netiek paredzēta dīķu nosusināšana to ekspluatācijas laikā.
- Lai samazinātu izmešus gaisā:
 - o nepieciešamības gadījumā tiks mitrināti visi ražošanas iecirkņi, jo, pārsniedzot 4% mitrumu, putēšana nenotiek;
 - o sausā laikā, sadarbībā ar citiem autoceļu lietotājiem tiks nodrošināta neasfaltēto ceļa posmu mitrināšana vai apstrāde ar ilgstošas iedarbības pretputeķļu apstrādes materiālu;
 - o tiks izmantota atbilstoša un labā darba kārtībā esoši tehniskie līdzekļi, minimizējot to darbošanos tukšgaitā;
 - o sausā laikā tiks nodrošināta izvedamā smilts materiāla pārsegšana, lai izvairītos no puteķļu emisijām transportēšanas laikā;
 - o pa paredzētās darbības teritorijas perimetru izveidos augsnes vaļņus un tos apzaļumos, kas būtiski samazina puteķļu emisijas ārpus dīķu izveidošanas teritorijas. Smilts bērtņu augstums paredzēts mazāks par aizsargvaļņa augstumu.
- Lai mazinātu trokšņa traucējumus:
 - o rakšanas un izraktās smilts materiāla transporta darbi tiks veikti tikai darba dienās, darba laikā, iekļaujoties laika intervālā no 7:00 – 19:00;
 - o pa paredzētās darbības teritorijas perimetru izveidos augsnes vaļņus, kas būtiski samazina trokšņa izplatību ārpus teritorijas;
 - o tiks izmantota atbilstoši un labā darba kārtībā esoši tehniskie līdzekļi;

- o lai mazinātu transporta radītā trokšņa traucējumus, paredzēts diversificēt smilts materiāla izvešanas maršrutu, tādējādi samazinot satiksmes intensitāti uz Loka ceļa.

Citi pasākumi:

- darbības procesā tiks izveidota un ekstensīvai zivkopībai izmantota labiekārtota ūdenstilpe;
- ap ūdenstilpi plānotā paaugstinātā krasta nogāzes tiek veidotas slīpumā 1:3, pamatne tiks planēta. Augsne teritorijā ap dīķi tiek izlīdzināta 0,20 m slānī, nodrošinot apzaļumošanu;
- smilts materiāla izrakšanas darbi tiks veikti saskaņā ar 2006. gada 21.februāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.150 “Darba aizsardzības prasības derīgo izrakteņu ieguvē”;
- ekskavatora un citas tehnikas darba drošības noteikumi ir doti to rūpnīcu izgatavotāju instrukcijās un, ekspluatējot šos agregātus un mašīnas, tie obligāti tiks ievēroti;
- darbi objektā tiks veikti atbilstoši tehniskajā projektā paredzētajiem tehniskajiem risinājumiem, ievērojot darba drošības un veselības aizsardzības organizēšanas un darba vietu iekārtošanas prasības. Pārējo darbu veikšanā ir jāievēro to darbu veikšanas darba drošības noteikumi, kuri projektā nav paredzēti, bet darba gaitā var rasties;
- pirms darbu uzsākšanas tiks saņemtas visas normatīvajos aktos noteiktās atļaujas, licences un saņemti nepieciešamie saskaņojumi;
- darbu izpildē tiks ievērotas noteikumu „Drošības tehnika celtniecībā” prasības, mehānismu un iekārto apkopes, ekspluatācijas instrukcijas un noteikumi;
- tehnisko līdzekļu tehniskās apkopes un remontu darbi tiek izpildīti ar specializēto firmu spēkiem, ārpus atradnes teritorijas atbilstoši aprīkotās darbnīcās;
- pēc dīķu ierīkošanas paredzēts izmantot putnu atbaidīšanas līdzekļus, lai tie neizmantotu dīķi kā barošanās un pulcēšanās vietu;
- dīķī un tai piegulošajā teritorijā netiks pieļauta putnu ligzdošana.

Paredzētās darbības ietekmes uz vidi būtiskuma izvērtējums

Dīķa ierīkošanas un ekspluatācijas procesā summārās ietekmes tiek vērtētas saistībā ar citām darbībām, kas tiek veiktas prognozējamajā paredzētās darbības ietekmes zonā. Galvenokārt tās ir vairāku dīķu ierīkošana apkārtējās lauksaimniecības zemēs, lauksaimnieciskā ražošana, kā arī kumulatīvās ietekmes, kas saistītas ar izraktā smilts materiāla transportu.

Paredzētās darbības īstenošanas gaitā prognozējamās gan ilglaicīgas ietekmes (piemēram, ietekme uz gruntsūdens plūsmu), gan īslaicīgas (piemēram, automašīnu radītais troksnis), gan paliekošas ietekmes (izmaiņas ainavā), kā arī būtiskas, un nebūtiskas ietekmes.

Paredzētā darbības – zivju dīķa ierīkošana un ekspluatācija var radīt šādas tiešas ietekmes:

- Esošo biotopu iznīcināšana paredzētās darbības teritorijā. Šī ietekme ir neatgriezeniska, lokāla un maznozīmīga, jo teritorijā nav konstatēti īpaši aizsargājami biotopi vai sugas.

- Lokāla ietekme uz gruntsūdens plūsmu dīķu un tiešā tiem piegulošajā teritorijā. Lai gan izstrāde tiek veikta nepazeminot pazemes ūdens līmeni, izveidojoties karjera ūdenstilpei tā kļūs par lokālu gruntsūdens noteces apgabalu, nebūtiski (līdz 0,3m) pazeminoties gruntsūdens līmenim tiešā ūdenstilpes tuvumā. Izvērtējot iespējamās savstarpējās ietekmes ar citiem plānotajiem un šobrīd īstenotajiem dīķu izbūves projektiem, konstatēts, ka smilšu litoloģiskais sastāvs, ļoti zemais plūsmas gradients un teritorijā esošais meliorācijas grāvju tīkls nosaka to, ka nav un netiek prognozēta nākotnē summāra kumulatīva šo topošo ūdensobjektu ietekme uz gruntsūdens līmeņu režīmu un gruntsūdens resursiem. Katram no tiem veidojas lokāls, ļoti neliels gruntsūdens līmeņa pazeminājums, kas nepārsniedz dažus desmitus metru 10 – 20 cm. Tā kā teritoriju norobežo meliorācijas grāvji un Dzilnupe, saskaņā ar matemātiskās modelēšanas datiem ietekme uz gruntsūdens līmeni praktiski ir minimāla un uzskatāma par lokālu un nebūtisku.
- Nav prognozējama ietekme uz pazemes ūdens resursiem atradnes tuvumā esošajās viensētās.
- Smilts resursu samazināšanās reģionā. Ietekme ir neatgriezeniska un reģionāla. Pieejamie derīgo izrakteņu resursi samazināsies par iegūto apjomu. Taču šis daudzums ir nenozīmīgs Latvijas mērogā.
- Emisijas gaisā ieguves procesā, ko rada ieguves tehnika, transports, kā arī iespējamās putekļu emisijas no smilts bērtņēm. Putekļu emisiju ietekme uz gaisa kvalitāti ir nebūtiskā, sekundāra un īslaicīga, saistīta ar ilgstošiem sausuma periodiem. Kopumā ietekmes uz gaisa kvalitāti ir lokālas. Ietekmes nebūtiskas un nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības ārpus paredzētās darbības teritorijas.
- Emisijas gaisā, ko rada izraktā smilts materiāla transportēšana ir prognozējamās tajos ceļa posmos, kuros nav asfalta seguma. Tā kā izstrādātājs, kopā ar vairākiem citiem saimnieciskās darbības veicējiem, kuri regulāri izmanto tos pašus ceļu posmos sadarbībā ar pašvaldību noslēdzis līgumu par kopdarbību ceļu uzturēšanā, tai skaitā laistīšanā sausuma periodos, lai novērstu pastiprinātu putekļu rašanos. Tādējādi, ievērojot šo sadarbības līgumu, netiek prognozētas putekļu emisijas, kuras pārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības arī transportēšanas maršrutos.
- Trokšņa emisijas, ko rada smilts izrakšanas process un tajā iesaistītie tehniskie līdzekļi, ietekmes lokālas un sezonālas (tikai atradnes izstrādes laikā siltajā gadalaikā). Ietekmes nebūtiskas un nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības ārpus paredzētās darbības teritorijas. Tā kā darbi tiks veikti tikai darba dienās, darba laikā arī trokšņa traucējumi būs tikai darba dienās darba laikā.
- Transportēšanas trokšņi ir būtiskākā negatīvā ietekme. Veicot esošā trokšņa līmeņa novērtējumu plānotajos transportēšanas maršrutos, konstatēts, ka vairākas ēkas Loka ceļā (pašvaldības autoceļš V-21) daļēji atrodas ielas sarkanajās līnijās, vai tieši tām blakus. Pie šīm mājām jebkuras smagās automašīnas virzīšanās gar tām pa Loka ceļu rada troksni, kas pārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības. Automašīnu skaits noteikts saskaņā ar Mārupes novada pašvaldības veiktajiem automašīnu kontroluzskaitījumiem. Par 2018.gadu veiktie automašīnu uzskaitījumi un aprēķini ietver arī pašlaik paredzētas darbības ierosinātāja veikto smilts izvešanu no īpašumiem “Jaunviesītes” un “Lielstraumes”. Šī paredzētā darbība tiks uzsākta pēc tam, kad

Īpašumos “Lielstraumes” un “Jaunviesītes” smilts izrakšanas darbi būs pilnībā pabeigti, nav paredzēts palielināt izrokamās smilts apjomu un tās izvešana saglabāsies līdzšinējā līmenī. Pašlaik no īpašumiem “Jaunviesītes” un “Lielstraumes” smilts izvešanas transports sastāda 6,2% no kopējās slodzes autoceļā C-22, V-21 (Loka ceļš). Īstenojot paredzēto darbību plānots diversificēt transportēšanas maršrutu, daļēji to novirzot uz autoceļiem C-2 un C-4, iespēju robežās veidojot vienvirziena plūsmu, kur automašīnas iebrauc pa autoceļiem C-2 un C-4, bet izbrauc pa autoceļiem C-22 un V-21. Šādā risinājumā paredzētās darbības ietvaros veiktā smilts izvešanas transports sastādīs aptuveni 3% no kopējās slodzes uz autoceļu V-21. Šāda slodze uzskatāma par nebūtisku.

Paredzētās darbības īstenošanas gaitā ir prognozējamas šādas netiešas ietekmes:

- Ekstensīvi apsaimniekotas daļēji ar krūmiem apaugušas lauksaimniecības zemju teritorijas vietā tiks izveidota labiekārtota rekreācijas teritorija, dīķis, pastaigu taka un skatu tornis.
- Laukus vairs neizmantos pārceļotāji putni kā pavasara un rudens pulcēšanās un barošanās vietu.
- Samazināsies iespējamie putnu radītie traucējumi lidostas Rīga lidmašīnu pacelšanās/nolaišanās ceļā.

Lielākā daļa ietekmju, kas saistītas ar smilts izrakšanu ir terminētas – tās būs novērojamas tikai smilts izrakšanas laikā. Pēc zivju dīķa un rekreācijas teritorijas aprīkošanas kā pozitīva paliekoša ietekme vērtējama jaunas ūdenstilpes ar zivju ganāmpulku izveide, kas kalpo, kā rekreācijas un tūrisma objekts, ar kvalitatīvu pieviedceļu, izveidošana.

Zivju dīķa ekspluatācija nerada papildus vides riskus, prognozējamās ietekmes ir nebūtiskas un lokālas un nerada traucējumus vai piesārņojumu, kas pārsniegtu normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības.

Ņemot vērā ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā iegūto informāciju un izpētes darbu rezultātus, konstatēts, ka nav nepieciešams normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā plānot kompensēšanas pasākumus, vai izstrādāt ietekmes mazinošus pasākumus.

Paredzētās darbības teritorija robežojas tikai ar lauksaimniecībā izmantojamām zemēm. Zivju dīķa ierīkošana (smilts materiāla izrakšana) dīķa aprīkošana, zivju ganāmpulka ielaišana, kā arī turpmākā teritorijas izmantošana sporta un rekreācijas makšķerēšanai, pastaigām u.c. atpūtas pasākumiem nerada traucējumus blakus esošo teritoriju izmantošanai lauksaimnieciskajai ražošanai. Zivju dīķa ierīkošana un ekspluatācija nerada aprobežojumus esošajai saimnieciskajai darbībai.

Tā kā smilts izrakšana tiks veikta nepazeminot pazemes ūdens līmeni, un dīķa ekspluatācija paredzēta ekstensīvai, nepārtrauktai zivju audzēšanai un neparedz periodisku dīķa nolaišanu, lai izķertu visas zivis, nav prognozējama ietekme uz gruntsūdens līmeni un tā izmaiņu režīmu. Prognozējamais gruntsūdens līmeņa pazeminājums un gruntsūdens plūsmas izmaiņas ir nenoīmīgas – maksimālais pazeminājums līdz 0,2 m tiešā dīķa tuvumā. Līdz ar to nav prognozējama ietekme uz lauksaimniecības zemju hidroloģisko režīmu un augsnes struktūru blakus esošajos īpašumos.

Paredzētās darbības sociāli - ekonomisko aspektu izvērtējums

Projekta īstenošana atstās labvēlīgu ietekmi uz Mārupes novada sociāli ekonomisko stāvokli.

Pozitīvās ietekmes, pirmkārt, saistāmas ar nodarbinātības līmeņa pieaugumu. Tiks saglabātas darba vietas darbiniekiem, kuri nodarbināti šobrīd smilts izrakšanas beigu stadijā esošajā zivju dīķa ierīkošanas teritorijā īpašumos “Jaunviesītes” un “Lielstraumes”, kas ir vietējais darbaspēks. Turpmākajā zivsaimniecības attīstībā būs nepieciešami papildus darbinieki. Attīstot rekreācijas pasākumus pieaugs algoto darbinieku skaits.

Pozitīvu ietekmi atstās arī nodokļu apjoma pieaugums, kas nonāks novada un valsts budžetā, tai skaitā dabas resursu nodoklis, iedzīvotāju ienākumu nodoklis.

Plānotais maksimālais smilts ieguves daudzums gada laikā ir līdz 100 000 m³, atbilstoši Dabas resursu nodokļa likumā norādītajam, nodokļa likme par smilts ieguvi ir 0,21 eiro par m³. Attiecīgi pie maksimālā ieguves daudzuma gada laikā tas sastāda 21 000 eiro. No nodokļa summas 60 % tiek ieskaitīti pašvaldības budžetā, 40 % valsts budžetā. Šajā gadījumā pie maksimālā gada ieguves daudzuma pašvaldībā tiks ieskaitīti 12 600 eiro.

6. IZMANTOTĀS NOVĒRTĒŠANAS METODES

Lai novērtētu paredzētās darbības ietekmi uz vidi izmantotas dažādas novērtēšanas un prognozēšanas metodes:

- 1) Vēsturiskās analīzes metode, karšu, arhīva materiālu, publicēto un nepublicēto materiālu izpēte;
- 2) Salīdzinošā analīze;
- 3) Teritorijas kartēšana, apsekošana un novērtēšana;
- 4) Fotofiksācija;
- 5) Izpētes darbi un mērījumi;
- 6) Datu apkopojums un statistiskā analīze;
- 7) Matemātiskie aprēķini un modelēšana.

Vēsturiskās analīzes metode pielietota, novērtējot apkārtējo teritoriju vēsturiskos veidošanās aspektus. Esošās situācijas raksturojumam izmantotas pieejamās kartes (ģeoloģiskā uzbūve, kvartāra ģeoloģiskā karte, ģeomorfoloģiskās kartes), plāni valsts monitoringa dati, un citi informatīvi materiāli, kas ļauj novērtēt teritorijas kopējo ģeomorfoloģisko un ģeoloģisko uzbūvi, hidroģeoloģiskos apstākļus, reljefa formas. Tāpat no publicētajiem un nepublicētajiem informācijas avotiem iegūta sākotnējā informācija par teritorijas kultūrvēsturisko nozīmīgumu, apkārtnes dabas vērtībām, citām dabas vērtībām un riska objektiem. Apkopota informācija arī par teritorijas pašreizējo izmantošanu, tuvumā esošajām teritorijām, citiem saimnieciskās darbības objektiem. Šim nolūkam izmantotas publiski pieejamās datu bāzes, arhīvi, publicēta un nepublicēta informācija.

Situācijas novērtēšanai izmantota arī salīdzinošā analīze, veicot teritorijas apstākļu novērtējumu un pieņemot, ka līdzīgos apstākļos var veidoties līdzīgi procesi vai ietekmes. Tā piemēram, salīdzinošās analīzes rezultātā tika novērtēta pazemes ūdeņu infiltratīvā papildināšanās, ģeoloģisko procesu attīstības iespējamība un veidi, pamatojoties uz eksistējošo pieredzi, kā

tādos pašos vai līdzīgos apstākļos citviet norit ģeoloģiskie procesi, iespējamās ietekme uz ainavu u.tml.

Informācija, kas izmantota ietekmes novērtēšanai, lielā mērā iegūta teritoriju kartēšanas, apsekošanas un novērtēšanas rezultātā. Apsekojot apkārtējo teritoriju un sastādot atzinumu, novērtētas apkārtnes dabas vērtības un ainaviskais nozīmīgums. Kartēšanas rezultātā novērtētas piebraukšanas iespējas (ceļi), teritorijas pieejamība, pieguļošās teritorijas, raksturīgās reljefa formas. Potenciālās darbības un apkārtējās teritorijas apsekošana veikta 2018. gada rudenī, veicot arī foto fiksāciju.

Teritorijas ģeoloģiskās uzbūves, inženierģeoloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu un kopējo pieejamo krājumu novērtēšanai izmantoti izpētes darbi un mērījumi. Dabas vērtību un bioloģiskās daudzveidības izpētei veikta apsekošana dabā, kā arī izmantoti DB Ozols ietvertie dati.

Novērtējot ilgtermiņa procesus, izmantotas datu bāzēs uzkrātās un pieejamās datu kopas, veicot rezultātu statistisko apstrādi un analīzi. Tā, piemēram, informācija par meteoroloģiskajiem apstākļiem esošo gaisa kvalitāti iegūta, pieprasot un saņemot to no LVĢMC, kas iegūta statistiskās apstrādes rezultātā.

Gaisa piesārņojuma līmeņa ar cietajām daļiņām PM₁₀ un PM_{2.5}, oglekļa oksīdam un slāpekļa dioksīdam prognozēšanai veikti matemātiskie aprēķini un izkliedes modelēšana, ko veikusi LVĢMC ar tai piederošo datorprogrammu EnviMan, izmantojot Gausa matemātisko modeli.

Trokšņa izplatības modelēšanai tika izmantota datorprogramma SoundPlan Proffessional 8.0. (Licence Nr. 7650, SIA “Vides eksperti”). Trokšņu aprēķini ieguves rezultātā un izplatības vizualizācija veikta, pamatojoties uz ISO 9613 standartu un ņemot vērā apkārtējās teritorijas reljefa datus un informāciju par apkārtējo ēku izvietojumu. Lai aprēķinātu transporta radīto trokšņu līmeni, tika izmantota Francijā izstrādāta aprēķina metode "NMPB-Routes-96 (SETRA-CERTULCPC-CSTB)", kas publicēta "Arrêté du 5 mai 1995 relatif au bruit des infrastructures routières, Journal Officiel du 10 mai 1995, Article 6", un Francijas standarts XPS 31-133, kurus rekomendē Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 25.jūnija direktīva 2002/49/EK par vides trokšņa novērtēšanu un pārvaldību .

Rezultātā tika iegūti trokšņu izplatības līmeņi rādītāji no tehnikas, kas strādā dīķsaimniecības izveides teritorijās, kā arī kravas autotransporta, kas veic dīķsaimniecības izveides procesā iegūtā derīgā materiāla transportēšanu.

Hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņu novērtēšanai veikti matemātiskie aprēķini un prognožu izstrādei izmantots filtrācijas imitatora MODFLOW 2000 programmnodrošinājums

7. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS ALTERNATĪVU IZVĒRTĒJUMS, IZVĒLĒTĀ VARIANTA PAMATOJUMS UN PALIEKOŠO IETEKMJU BŪTISKUMA RAKSTUROJUMS

Paredzētajai darbībai – zivju dīķa ierīkošana zemes īpašumos Liellauki un Strautmaļi nav iespējama teritorijas izvēles alternatīva – darbību normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā iespējams veikt tikai šajos īpašumos.

Tādējādi iespējama tikai alternatīvu tehnoloģiju izskatīšana.

Jau sākotnējā ietekmes uz vidi procesā tika izskatītas iespējamās smilts materiāla izrakšanas tehnoloģijas. Tā kā lielākā daļa derīgā izrakteņa atrodas zem pazemes ūdens līmeņa, tika izvērtēti divi smilts ieguves tehnoloģiskie paņēmieni:

1. derīgā materiāla ieguve pazeminot pazemes ūdens līmeni (konkrētajos hidroģeoloģiskajos apstākļos – veicot karjera ūdens atsūkņēšanu un novadīšanu tuvākajā ūdenstecē – Dzilnupē)
2. derīgā materiāla ieguve virs un zem pazemes ūdens līmeņa, bez ūdens līmeņa pazeminājuma.

Abas metodes ir pasaules praksē plaši izmantotas un, tehniski iespējamās pielietot īstenojot paredzēto darbību.

Īstenojot 1.alternatīvo variantu, nepieciešams veikt karjera ūdeņu atsūkņēšanu un novadīšanu visā ieguves periodā. Lai to veiktu nepieciešams izveidot atsūkņēšanas un novadīšanas sistēmu. Lai nodrošinātu karjera tehnikas pārvietošanos ieguves vietā, jāizmanto tikai kāpurķēžu tehnika un nosusinājumam jābūt pietiekošam, lai karjerā neveidotos plūstošās smilts efekti. Atsūkņēšanas nodrošināšanai nepieciešams patstāvīgs enerģijas avots (elektroenerģija, kā arī rezerves ģenerators elektroenerģijas padeves pārtraukuma gadījumiem).

Īstenojot 2.alternatīvo variantu un veicot smilts materiāla ieguvi virs un zem pazemes ūdens līmeņa, nepazeminot ūdens līmeni, ietekme uz apkārtnes teritorijas hidroģeoloģisko un hidroģeoloģisko režīmu ir niecīga. 2.alternatīvais variants ir arī ekonomiski izdevīgāks, jo nav nepieciešams veidot atsūkņēšanas – novadīšanas sistēmu un nodrošināt karjera ūdeņu atsūkņēšanu visa ieguves procesa laikā. Tas ir arī videi draudzīgāks, jo tiek novērsta ietekme uz Dzilnupes hidroģeoloģisko režīmu un bioloģisko daudzveidību.

Nemot vērā visu iepriekš minēto, tika pieņemts lēmums izskatīt tikai vienu smilts izrakšanas tehnoloģisko risinājumu – smilts izrakšana bez gruntsūdens līmeņa pazemināšanas.

Dīķa plānošanas laikā tika izvērtēti 2 alternatīvi zivju audzēšanas tehnoloģijas risinājumi:

1. Ekstensīvs ganību dīķis ar rekreācijas un makšķerēšanas funkcijām, ganāmpulku atjaunojot pakāpeniski. Netiek plānota periodiska dīķa nosusināšana, lai nodrošinātu zivju izķeršanu un ganāmpulka 100% atjaunošanu
2. Daļēji intensīvas zivkopības ražošanas ganību dīķis, kurš periodiski (reizi 2-3 gados) tiek pilnībā nosusināts, veikta visu zivju nozveja, dīķa tīrīšana. Pēc tam dīķis tiek uzpildīts no jauna un tiek ielaists jauns zivju ganāmpulks.

Abi tehnoloģiskie risinājumi aprakstīti un analizēti iepriekšējās sadaļās.

Izvērtējot abus alternatīvos variantus var secināt, ka abu alternatīvu ietekmes ir vienādas salīdzinot prognozējamās trokšņa traucējumus, ietekmi uz gaisa kvalitāti, īstermiņa ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, īstermiņa ietekmi uz ainavu, īstermiņa ietekmi uz kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.

Būtiskākā to atšķirība ir ietekmē uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem. Veidojot dīķa savienojumu ar Dzilnupi un periodiski veicot dīķa ūdens novadīšanu, prognozējama lielāka ietekme uz hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, lielākas depresijas piltuves veidošanās. Tāpat periodiska dīķa ūdens novadīšana ietekmē bioloģisko daudzveidību kā dīķī, tā Dzilnupē.

Periodiska dīķa nosusināšana nelabvēlīgi ietekmēs plānoto rekreācijas un atpūtas pasākumu nodrošināšanu, nosusināts dīķis ir estētiski nepievilcīgs – dubļu bedre. Šādā apsaimniekošanas risinājumā, arī makšķerēšana var tikt organizēta tikai daļā no zivju dīķa ekspluatācijas laika.

Pamatojoties uz apsvērumiem, ka videi draudzīgāka un ar būtiski mazāku ietekmi uz vidi ir zivju dīķa ekspluatācijas 1.alternatīvais risinājums – pastāvīga, ekstensīva zivju dīķa ekspluatācija ar pakāpenisku ganāmpulka papildināšanu, neveicot dīķa regulāru nosusināšanu un visu zivju nozveju Darbības ierosinātājs ir pieņēmis lēmumu īstenot 1.alternatīvo risinājumu zivju dīķa ekspluatācijai.

Turpmāk novērtējumam tiek apskatīta 1. alternatīva, kura rada vismazākās negatīvās ietekmes un rada arī būtiskas pozitīvas ietekmes, darbības ierosinātājs ir pieņēmis lēmumu veidot ekstensīvi izmantojamu, pastāvīgas darbības zivju dīķi ar pakāpeniski atjaunojamu zivju ganāmpulku, kur zivju izķeršanu veic makšķerējot un nozveju ar tīkliem. Zivju dīķis netiek periodiski nosusināts un pakāpeniski veidojas par dabiskai videi tuvu ūdenstilpi.

Pārējie paredzētās darbības etapi – smilts materiāla izrakšana un dīķa aprīkošana ir analogi attiecībā uz prognozējamo ietekmi uz vidi.

Īstenojot paredzēto darbību un izvēlēto alternatīvo tehnoloģiju – prognozējamās šādas ietekmes uz apkārtējo vidi:

- Esošo biotopu iznīcināšana plānotā dīķa teritorijā. Šī ietekme ir lokāla un maznozīmīga, jo teritorijā nav konstatēti īpaši aizsargājami biotopi vai sugas. Ietekmi novērtējis atbilstoši sertificēts eksperts savā slēdzienā, pēc teritorijas apsekošanas un pieejamo vēsturisko un citu materiālu izvērtēšanas.
- Lokāla ietekme uz gruntsūdens plūsmu un gruntsūdens līmeni tiešā dīķim piegulošajā teritorijā. Lai gan dīķa ierīkošana un turpmākā ekspluatācija tiek veikta nepazeminot pazemes ūdens līmeni un neveicot dīķa nosusināšanu, izveidojoties ūdenstilpei tā kļūs par lokālu gruntsūdens noteces apgabalu, nebūtiski pazeminoties gruntsūdens līmenim tiešā ūdenstilpes tuvumā, nepārsniedzot 0,2 m amplitūdu. Nav prognozējama ietekme uz pazemes ūdens resursiem tuvējās viensētās. Ietekmju prognoze noteikta izmantojot matemātiskās modelēšanas metodi.
- Smilts resursu samazināšanās reģionā. Ietekme ir neatgriezeniska un reģionāla. Pieejamie derīgo izrakteņu resursi samazināsies par iegūto apjomu. Taču šis daudzums ir nenoīmīgs Latvijas mērogā.
- Emisijas gaisā ieguves procesā, ko rada ieguves tehnika, transports, kā arī iespējamās putekļu emisijas no smilts bērtņēm. Putekļu emisiju ietekme uz gaisa kvalitāti ir nebūtiskā, sekundāra un īslaicīga, saistīta ar ilgstošiem sausuma periodiem, šajā laikā, saskaņā ar vienošanos, tiek nodrošināta smilts izvešanai izmantoto autoceļu laistīšana posmos, kur tie nav asfaltēti. Ietekmes nebūtiskas un nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības ārpus paredzētās darbības teritorijas. Ietekmju prognoze noteikta izmantojot matemātiskās modelēšanas metodi.
- Trokšņa emisijas, ko rada smilts izrakšanas process un tajā iesaistītie tehniskie līdzekļi, kā arī smilts materiāla transports. Smilts izrakšanas radītais trokšņa līmenis nebūtisks un nepārsniedz normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības ārpus paredzētās darbības teritorijas. Tā kā darbi tiks veikti tikai darba dienās, darba laikā arī trokšņa traucējumi

būs tikai darba dienās darba laikā. Modelēšanas procesā tika konstatēts, ka atsevišķas dzīvojamās mājas pie Loka ceļa atrodas pārāk tuvu, skarot ielas sarkanās līnijas. Pie šīm mājām trokšņa līmenis pārsniedz normatīvajos aktos noteikto robežvērtību pat tajā gadījumā, ja pa ceļu brauc tikai viena smagā automašīna dienā (jāatzīmē, ka normatīvie akti nosaka trokšņa robežvērtību diennakts griezumā, taču nelimitē trokšņa ilgumu) attiecīgi automašīnu skaits nepalielina trokšņa līmeni, tikai paildzina tā esamību. Paredzētās darbības iespējamā slodze uz Loka ceļa prognozējama aptuveni 3% no kopējā automašīnu skaita, īstenojot plānoto transporta maršrutu diversifikāciju un iespēju robežās veidojot vienvirziena plūsmu, kas nedaudz uzlabo esošo stāvokli. Tādējādi radītā ietekme ir uzskatāma par nebūtisku, jo nepasliktina esošo stāvokli. Ietekmju prognoze noteikta izmantojot matemātiskās modelēšanas metodi.

Pēc smilšu izrakšanas tiks izveidots ekstensīvas izmantošanas zivju dīķis ar zivju ganāmpulku un pie un ap dīķi veidota labiekārtota atpūtas un rekreācijas teritorija ar makšķerēšanas vietām, pastaigas takām un skatu torni, saistot šo rekreācijas teritoriju ar Mārupes novada domes plānoto Cenas Tīreļa dabas un izziņas taku.

Prognozējamās ietekmes zivju dīķa ekspluatācijas laikā:

- Pozitīva ietekme uz ainavu, pārmitrā daļēji ar krūmiem aizaugušā teritorijā izveidosies ainaviski izteiksmīga ūdenstilpe.
- Pozitīva ietekme uz Mārupes novada iedzīvotāju rekreācijas resursiem – izveidotā labiekārtotā ūdenstilpe ar zivju ganāmpulku un makšķerēšanas iespējam, kā arī aktīvās atpūtas iespējām, ar labas kvalitātes piebraucamo ceļu, nodrošinās papildus rekreācijas resursu novada iedzīvotājiem un viesiem.
- Pozitīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību – ūdenstilpe un tās apzaļumotie krasti dos iespēju attīstīties sugām un biotopiem, kādi līdz šim šajā teritorijā nav novēroti.
- Nenožīmīga un nebūtiska ietekme uz dīķim pieguļošo teritoriju hidroģeoloģiskajiem apstākļiem (prognozējamais gruntsūdens līmeņa pazeminājums – 0,2 m tiešā dīķu tuvumā. Ietekmju prognoze noteikta izmantojot matemātiskās modelēšanas metodi.

Izvērtējot iespējamās negatīvās ietekmes uz vidi, ko rada paredzētās darbības īstenošana, var konstatēt, ka tās galvenokārt saistāmas ar paredzētās darbības pirmo etapu – smilšu izrakšanu dīķa būvniecības vietā.

Turpmākā zivju dīķa ekspluatācija, īstenojot 1.alternatīvo variantu nerada negatīvu ietekmi uz vidi, bet vairākos aspektos uzskatāma par pozitīvu ietekmi.

8. PLĀNOTĀS DARBĪBAS NOZĪMĪGUMA IZVĒRTĒJUMS

Paredzētās darbības īstenošanai – dīķsaimniecības izveidei izvēlēta teritorija ietver 2 zemes īpašumus „Liellauki” (nekustamā īpašuma kadastra Nr. 8076 011 1455, zemes vienības kadastra apzīmējums Nr. 8076 011 0699, platība 10,72ha) un nekustamais īpašums „Strautmaļi” (nekustamā īpašuma kadastra Nr. 8076 011 0112, platība 34,42ha) Mārupes novadā.

Zivju, čaulgliemju un ūdensaugu audzēšana ir viens no visstraujāk augošajiem pārtikas ieguves veidiem, kas jau šobrīd mūsu planētas iedzīvotājiem sagādā apmēram pusi no uzturā lietotajiem zivju produktiem. Eiropā akvakultūras nozarē iegūst ap 20 % zvejas produktu, un tajā

ir nodarbināti apmēram 85 000 cilvēku. Tajā galvenokārt darbojas MVU vai mikrouzņēmumi no piekrastes un lauku novadiem. Eiropas Savienības akvakultūra izceļas ar augstu kvalitāti, ilgtspēju un augstiem patērētāju aizsardzības standartiem.

Eiropas Komisijas nolūks ir aktivizēt akvakultūras nozari, reformējot kopējo zivsaimniecības politiku. 2013. gadā tā publicēja stratēģiskās pamatnostādnes, kurās ES līmenī noteiktas kopējās prioritātes un vispārējie mērķi.

Tādējādi paredzētā darbība – videi draudzīgas dīķsaimniecības attīstība un akvakultūras audzēšana saistās ar vispārējās EK politiku zivsaimniecības jomā.

Par pozitīvu vērtējumu paredzētās darbības īstenošanai liecina sekojoši argumenti:

- 1) Papildus darbavietu izveidošanās;
- 2) Dabas resursu nodokļa maksājumi, iedzīvotāju ienākuma nodokļu maksājumi;
- 3) Saimnieciskās darbības jomu diversifikācija Mārupes novadā;
- 4) iedzīvotāju un novada viesu rekreācijas iespēju dažādošana.

Plānotais maksimālais smilts ieguves daudzums gada laikā ir līdz 100 000 m³, atbilstoši Dabas resursu nodokļa likumā norādītajam, nodokļa likme par smilts ieguvi ir 0,21 eiro par m³. Attiecīgi pie maksimālā ieguves daudzuma gada laikā tas sastāda 21 000 eiro. No nodokļa summas 60 % tiek ieskaitīti pašvaldības budžetā, 40 % valsts budžetā. Šajā gadījumā pie maksimālā gada ieguves daudzuma pašvaldības budžetā tiks ieskaitīti 12 600 eiro.

Veicot vispusīgo paredzētās darbības novērtējumu, ir secināts, ka nav sagaidāmas tādas ietekmes, kas radītu būtisku paliekošu un neatgriezenisku ietekmi uz apkārtējām dabas vērtībām.

9. PĀRSKATS PAR SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBAS PASĀKUMIEM

Ir notikusi paredzētās darbības sākotnējā sabiedriskā apspriešana normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, laika posmā no 2018. gada 15. maija līdz 2018. gada 15.jūnijam.

Paziņojums par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu bija publicēts Mārupes novada domes informatīvajā izdevumā “Mārupes Vēstis” 2018. gada maija numurā (15.05.2018.)

Ar informācija par paredzēto darbību varēja iepazīties:

- Mārupes novada domē, Daugavas ielā 29, Mārupē, Mārupes novadā, LV-2167, tālr. 67934695, pirmdienās, ceturtdienās 9:00 – 18:00, otrdienās 9:00 – 17:00, trešdienās 9:00 – 14:00, piektdienās 9:00 – 15:00
- SIA „Firma L4” interneta vietnē <http://www.l4.lv/lv/pieteikumi-publiskajai-apspriesanai/>

Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika 30.05.2018. plkst.17:00 Mārupes mūzikas un mākslas skolā, Mazcenu alejā 39, Jaunmārupē, Mārupes novadā, LV-2166.

Sanāksmes laikā izteiktos viedokļus apkopoja Protokolā, kurš tika iesniegts Vides pārraudzības valsts birojam, arī iedzīvotāju iesniegumi tika iesniegti Vides pārraudzības valsts birojam.

Izteiktos viedokļus Vides pārraudzības valsts birojs ņēma vērā izstrādājot ietekmes uz vidi novērtējuma programmu.

IVN Ziņojuma pielikumā Nr.19 pievienots Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā saņemto priekšlikumu/komentāru apkopojums un sniegti komentāri, kā sabiedrības viedoklis ņemts vērā IVN Ziņojuma izstrādes laikā.

Kā būtiskāko problēmu vairumā gadījumu uzsver ar izraktā smilts materiāla izvešanu saistītās neērtības iedzīvotājiem, ko rada automašīnu plūsma pa Loka ceļu (autoceļš V-21).

Ietekmes uz vidi novērtējuma procesā īpaša uzmanība pievērsta transportēšanas maršrutiem un iespējamajiem ietekmju samazināšanas pasākumiem.

Kā norādīts izsniegtajā IVN programmā, IVN Ziņojuma laikā tika veiktas konsultācijas ar VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga””, valsts aģentūru “Civilās aviācijas aģentūra”, valsts zinātnisko institūtu “Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts” un Dabas aizsardzības pārvaldi.

Laika posmā no 2019. gada 8. aprīļa līdz 2019. gada 8. maijam notika izstrādātā IVN Ziņojuma sabiedriskā apspriešana atbilstoši likumdošanā noteiktajā kārtībā. Par sabiedriskās apspriešanas IVN Ziņojuma uzsākšanu tika paziņots Dabas aizsardzības pārvaldei, VVD Lielrīgas RVP, Mārupes novada pašvaldībai un valsts aģentūrai “Civilās aviācijas aģentūra”. Ar sagatavoto IVN Ziņojumu varēja iepazīties Mārupes novada domē, Daugavas ielā 29, Mārupē, Mārupes novadā, LV-2167, tālr. 67934695, Klientu apkalpošanas centrā Domes darba laikos, kā arī SIA „Firma L4” interneta vietnē <http://www.l4.lv/lv/pieteikumi-publiskajai-apspriesanai/>.

Publikācija par IVN Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika ievietota Mārupes novada domes informatīvajā izdevumā “Mārupes Vēstis” 2019. gada aprīļa izdevumā (08.04.2019.).

IVN Ziņojuma sabiedriskā apspriešana tika organizēta 24.04.2019. plkst.18:00 Jaunmārupes pamatskolā, Mazcenu alejā 4a, Mārupes novadā, Jaunmārupē, LV – 2166. Sabiedriskās apspriešanas protokols pievienots IVN Ziņojuma pielikumā Nr.21. Savukārt IVN Ziņojuma pielikumā Nr.22 pievienoti paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN) Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtie priekšlikumi/komentāri.

10. VIDES KVALITĀTES NOVĒRTĒŠANAS MONITORINGS

Izvērtējot prognozējamās ietekmes uz vidi paredzētās darbības veikšanas laikā un pēc tās pabeigšanas, tika secināts, ka saistībā ar paredzētās darbības īstenošanu nav nepieciešams izstrādāt vides kvalitātes monitoringa programmu un veikt īpašus monitoringa novērojumus. Šāds secinājums balstīts uz to, ka:

Smilts materiāla izrakšanas procesā, paredzētās darbības ierosinātais veiks regulāru iegūtā smilts materiāla uzskaiti, kas nepieciešama atlikušo krājumu novērtēšanai. Šī informācija ir publiski pieejama arī iedzīvotājiem LVĢMC mājaslapā, tādēļ nav nepieciešams paredzēt papildus iedzīvotāju informēšanu.

Zivju dīķa ekspluatācijas gaitā tiks nodrošināta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā statistikas datu par zivju ganāmpulku apkopošana un iesniegšana.